

DUBEN
2015

NEPROPADAJTE PANICE! | ROZHOVOR (6)

BRNĚNSKÁ PŘÍRODA | GEOPOZVÁNKA (10)

SLUNEČNICE | RUKODĚLKY (15)

PRODLOUŽENÝ VÍKEND PLNÝ ZÁŽITKŮ A AKTIVIT

V lednovém čísle Mozaiky jsem psala o výchovných programech Pionýra, které by měly být součástí základního vzdělávání s platností v Pionýru, tedy Kvalifikace instruktora a Kvalifikace oddílového vedoucího. Podmínovací způsob je namístě, neboť ne všechna vzdělávací centra s programy pracují a poskytují vzdělávajícím se dobrovolníkům potřebné a nezbytné informace.

V našich pionýrských oddílech jen někteří oddíloví vedoucí plánují výchovnou činnost, která vychází ze zmiňovaných programů. Myslím si, že je to velká škoda, protože mnohdy vymýšlíme vymyšlené a lámeme si hlavu s celoročním systematickým plánem oddílu. Proč nevyužít těchto programů? Proč se neinspirovat aktivitami, které je možné dle uvážení vedoucího doplnit nebo upravit? Programy nejsou dogma, které musíme převzít od A do Ž. Pokusme se na ně podívat jako na nabídku či inspiraci. Zkusme v nich hledat a najít systém a provázanost mezi věkovými kategoriemi dětí.

Výchovné programy nabízejí aktivity z různých zájmových oblastí a systematicky rozšiřují a prohlubují dovednosti a znalosti dětí. Jednotlivé výchovné programy na sebe navazují. Tam, kde skončí „Mládátka a Zvířátka“, tam začíná program „Putování se psem“. Kde skončí program „Putování se psem“, tam začíná „Tajemství staré truhly“, a tak dále. Jde o přirozenou, provázanou činnost, kde se zohledňují individuální zvláštnosti dětí a nabízí se dostatečný prostor dětem se specifickými vzdělávacími potřebami.

Vzhledem k tomu, že proniknutí výchovných programů do spolku je pomalé a malinko liknavé, nabízí ÚPVC prodloužený víkend, který bude činností. Celý pobyt bude založený na aktivitě účastníka, na jeho prožitku a sbírání zkušeností s výchovnými programy.

Lektoři se pokusí, aby účastník víkendu našel smysl a chuť pracovat s nabídkami. Aby je vnímal jako určitou metodiku práce s oddílem, našel v nich potěšení, hravost a možná pomoc v tématech, kterým se trochu vyhýbá, protože to není jeho „šálek kávy“. Účastníci akce si budou hrát, tvořit, zkoušet, poznávat a sbírat zkušenosti z práce s výchovnými programy.

Akce je plánovaná nejen pro lektory vzdělávacích center KOP, kteří lektorují oblast Systém práce oddílu, ale i pro oddílové vedoucí nebo zkušené instruktory, kteří pracují v pionýrských oddílech.

Přijměte tuto nabídku a přijďte poznávat a objevovat výchovné programy Pionýra. Na akci přijedou i vedoucí, kteří programy ověřovali, ale také s nimi v současné době pracují.

Kdy: 25.–28. září 2015

Kde: Horní Sytová

Cena: 200Kč

Přihlášení účastníka: Přihlašovna Pionýra (přihlasovna.pionyr.cz)

*Lída Kočí, garant ÚPVC
Ilustrační foto: Profazole 2012*

foto na titulní straně: Tereza Jungwirthová

Člověk miní...

Pravidelní čtenáři Mozaiky si jistě snadno všimnou, že tohle vydání je celé takové trochu neobvyklé. Cestou k současné podobě prošlo tolika proměnami, že to už dlouho nepamatuju, ať už během teoretické přípravy, nebo při vlastní tvorbě. Důvodů je několik, mezi nimi je například původně neplánované zařazení aktuálního rozhovoru s hlavním hygienikem ČR k novele Zákona o veřejném zdraví (na straně 6–7). Doporučuji ho všem, kdo chystají tábory a jsou nervózní ze vzdemuté mediální debaty kolem této novely, která se nejen táborů, ale všech zotavovacích akcí přímo dotýká.

Jako každý rok v dubnu jsme také chtěli některé stránky pojmout trochu veseleji, ale nešťastná událost, o které se dočtete na straně 8, na poslední chvíli vzala našemu smyslu pro humor tak trochu vítr z plachet... Výsledkem je, že některé tradiční rubriky jako Seznamte se a Výkop z KOP v tomto vydání vůbec nenajdete. Přesto za celou redakci doufám, že se vám s touto Mozaikou dostává do ruky zajímavé a podnětné čtení.

Jakub

POCHLUBTE SE SVÝMI TÁBORY

Je tu jaro a léto na sebe nenechá dlouho čekat, je proto nejvyšší čas dát okolí vědět, co máte na prázdniny přichystáno. S tím vám může pomoci také tradiční informační kampaň Opravdu dobrý tábor, která nejen radí, jak vybírat, ale také přináší nabídku volných míst na konkrétních pionýrských táborech.

Pro vložení tábora stačí na www.dobrytabor.cz najít v levém menu úplně spodní položku „Vložit tábor“. Po přihlášení vašim jménem a heslem do pionýrského administrativního rozhraní můžete vkládat a upravovat informace o svých táborech.

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

10.–12. 4. 2015	Kamínka	Plzeň	Pionýr
17. 4.–17. 5. 2015	Pionýrská „25“	Celá ČR	Pionýr
5.–7. 6. 2015	40. ročník branné hry Cesta odhodlání	Kokořínsko	PS Střelka Kostelec nad Labem
12.–14. 6. 2015	RESET – Republikové setkání Pionýra	Praha	Pionýr
13.–15. 11. 2015	Konference o činnosti Pionýra	Mladá Boleslav	Pionýr

PIONÝR 25 let vlastní cestou...

NABÍDKA OTEVŘENÝCH AKCÍ PS

V dubnu a květnu se rozběhnou Pionýrské pětadvacítky – čeká nás tak řada otevřených akcí na mnoha různých místech. Nabídku najdete na www.pionyr.cz

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PVC

Hlavní vedoucí tábora

24.–26. 4., 23. 5.	Skavsko	Olomoucko-zlínské PVC
7.–10. 5.	Újezd u Plánice	Plzeňské PVC
7.–10. 5.	Nýdek – Hluchová	Moravskoslezské PVC

Zdravotník zotavovacích akcí

10.–12. 4., 17.–19. 4.	Ostrava	Moravskoslezské PVC
10.–12. 4., 24.–26. 4., 29.–30. 5.	Ústí nad Labem	Ústecké PVC
15.–17. 5., 22.–24. 5., 30.–31. 5.	Kladno	Středočeské PVC
28.–30. 8., 11.–13. 9., 23.–25. 10.	Újezd u Plánice	Plzeňské PVC

Vedoucí dětského kolektivu

24.–26. 4., 22.–24. 5., 5.–7. 6.	Heraldice	PVC KO Vysočina
----------------------------------	-----------	-----------------

Hygienické minimum – seminář

18. 6.	Kroměříž	Olomoucko-zlínské PVC
--------	----------	-----------------------

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr, z. s. pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 15. 3. 2015. | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1:1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Matěj Feszanicz – www.feszani.cz | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

PS Záře – příprava na Velikonoce 1

Prodloužený víkend plný zážitků a aktivit
pozvánka 2Pionýrské pětadvacítky startují
výročí 4Nepropadejte panice!
rozhovor 6Podělali jsme to!
aktuální informace 8Co se chystá
RESET 9Brněnská příroda
geopozvánka 10Mlsný Martin
o dětech trochu jiných 11Sami o sobě
zprávy ze spolku 12Duben, ještě za kamny budem?
Pionýr 1990 14Slunečnice
námět na rukodělnou činnost 15Kdo všechno vlastně ne/byl
komunista?
železná koule u nohy 16Soutěž etapových her
výsledky 2014 17Veřejná sbírka
fundraising 17Co je absurdní?
aktuální postřeh 17Právník je taky skoro člověk
právní posilovna 18Kaleidoskop
výročí a zajímavosti 19„Jarky“ podruhé
tematická fotostránka 20

PIONÝRSKÉ PĚTADVACÍTKY STARTUJÍ!

Tak nám právě skončil březen – měsíc knihy, před pár dny začal duben – měsíc bezpečnosti a za pár dní začne měsíc pionýrských pětadvacítek, tedy měsíc mezi 17. dubnem a 17. květnem. Co vy? Užijete si tento pionýrský měsíc s námi? Pořádáte otevřenou akci pro veřejnost, na které společně oslavíme 25 let od znovuoobnovení samostatné činnosti Pionýra? Pokud ano, třeba vám přijdou vhod následující řádky. Za pár dní budou mnohým z vás doručeny balíky s materiálem pro akce, které pořádáte a kterými chcete společně se všemi pionýry dát vědět, že Pionýr jde již 25 let vlastní cestou, což je ostatně i motto loga našeho 25. výročí.

CO JE V BALÍKU

Výroční zpráva Pionýra 2014

Tentokrát je pojata trochu netradičně – hravě. A hravost je pro nás typická. Nebo ne? Takže, výroční zpráva je z jedné strany jako desková hra a z druhé strany obsahuje informace o Pionýru za předchozí rok. Součástí výroční zprávy je i speciální dřevěná kostka, která má místo šestky pionýrskou vlašťovku. Pravidla hry najdete ve výroční zprávě. A co použít jako figurky? Pokud je nemáte k dispozici například ze hry Člověče, nezlob se! Nebo z jiné hry, můžete třeba použít různé barevné kamínky, korálky, nebo barevnou papírovou kuličku.

Mluvíme o Pionýru

Nenechte se zaskočit otázkami typu „Pionýr, to ještě existuje?“ nebo konstatováním, že pionýři jsou malí komunisti. Pročtěte si Malého rádce pro pionýrské dobrovolníky – Mluvíme o Pionýru – a připomeňte si základní body, jak komunikovat s veřejností. Je dobré mít na paměti, že Pionýrské pětadvacítky jsou i propagací Pionýra, a tak je třeba k tomu přistupovat. Slušné chování k lidem, ale i okolnímu prostředí a přírodě by mělo být naší vizitkou.

Drobné propagační předměty Pionýra

V zásilce, která vám přijde, najdete i drobné propagační předměty Pionýra – například magnetky (nové příspěvky do sady rozličných dobrodružství našeho pionýrského psa), placky s motivem 25 a tmavě modré silikonové náramky, které jsou u dětí a mládeže oblíbené. Nepřehlédnutelné jsou reflexní

pásky, které kromě jiného s sebou nesou poselství, že Pionýr dbá na bezpečnost.

Samolepky s logem 25

Samolepky můžete použít k dekoraci vlastních plakátů nebo materiálů, či jako odměnu pro děti. Jejich vzhled dodá „lesk“ i obálkám a můžete je použít i jako pečeti.

Letáky O Pionýru, ODT

Jsou určeny k informování veřejnosti. Letáky O Pionýru či letáky k ODT jsou určeny spíše pro doprovod dětí. Pokud jste si objednali více malých letáků k dotisku, můžete je využít k předání informací o vašem oddíle nebo pionýrské skupině, či v případě letáků k ODT nabídnout své tábory, které chystáte na léto. Využijte tuto příležitost k propagaci své i Pionýra.

List do Knihy Pionýra

Součástí balíčku s materiálem je i list do Knihy Pionýra – můžete jej na své akci nechat podepsat nebo požádat účastníky, aby zapsali své přání Pionýru. Potom už stačí doplněné šablony jenom doručit na adresu Pionýr, Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1 či dovézt 12. června přímo na REpublikové SETkání pionýrských oddílů do Prahy.

CO DĚLAT KDYŽ...

Vám nepřijde materiál před akcí

Pokud vám nepřijde zásilka s materiálem do 10. dubna 2015, ozvěte se na e-mail: anna.novakova@pionyr.cz nebo na tel.: 777 793 702 a zásilku společně dohledáme, případně najdeme jiné řešení.

Vaše akce se nezobrazuje na webu

Vyplnili jste svoji akci do formuláře na www.pionyr.cz/vyroci/event a ona se po nějakém čase nezobrazila na webu? Jedním z důvodů může být, že nemáte u akce uvedené časy. (Pozn.: Akce se nezobrazuje hned. Nejprve ji musí potvrdit administrátor databáze.) Kontaktujte Jindřicha Červenku na e-mail: jindrich@pionyr.cz nebo na telefon 777 793 691, určitě vám rád poradí, jak na to, nebo najde, kde je zakopaný pes.

Potřebujete zaktualizovat informace na webu

Jsou zadané informace, které jste vyplnili při vkládání vaší otevřené pětadvacítkové akce, neúplné nebo potřebujete něco upravit? Chcete upřesnit místo setkání/startu? Máte ilustrační fotografie, které chcete k akci nahrát? Všechno můžete udělat sami. Přihlaste se do administrativního rozhraní www.pionyr.cz/admin a v záložce Otevřené akce vyberte akci, kterou chcete upravovat. Pokud budete potřebovat poradit, kontaktujte opět Jindřicha Červenku.

Anička

Ilustrační foto: Pionýr Open 2014

NEZAPOMEŇTE FOTIT A NATÁČET

Na samotnou akci si nezapomeňte s sebou vzít fotoaparát nebo kameru a hlavně je použít. Dost často se setkáváme s tím, že není čas, nebo zapomeneme snímky pořizovat. Proto je vhodné vždy určit jednoho člověka, pokud možno takového, který má cit pro fotografování, aby zachytil důležité okamžiky. Dobré je se vždy dopředu domluvit, co určitě stojí za to, aby bylo vyfoceno nebo natočeno.

Podařené snímky pak můžete spolu s informací o akci nebo celým článkem zaslat do místního zpravodaje nebo regionálních médií a do zpravodaje Mozaika Pionýra na e-mail: mozaika@pionyr.cz.

JAK NATOČIT REPORTÁŽ (NEJEN) DO ZPRAVIČEK

V současné době moderních telefonů není již problém natáčet videa, takže pokud připravujete akci, kterou se můžete pochlubit, neváhejte a natočte pár záběrů a pošlete je do televize (např. do pořadu Zprávičky na ČT :D (Děcku), který se vysílá každý den v 18.40–18.45 a je určen přímo pro dětské diváky). Nemusíte mít žádné speciální vybavení, stačí domácí kamera, foťák nebo lepší mobilní telefon. Při natáčení je třeba dodržet několik pravidel, aby vaše podklady pro reportáž byly použitelné.

- Redaktorem by mělo být dítě školního věku (pozor, zde je nutný souhlas zákonného zástupce). Klade otázky, ohlásí se do kamery a namluví komentář.
- Natočit pár minut záběrů z akce (bez komentáře redaktorů nebo kamermana na místě). Lepší je natáčet statické záběry bez pohybu kamerou, a to několik samostatných videoklipů (+/- 10 zapnutí kamery), ale zato z více různých pohledů a prostředí.
- Natočit 1–3 rozhovory s dětskými účastníky (cca 1 minuta jeden rozhovor). Pokud je to vhodné, tak natočit i rozhovor s organizátorem.
- Natočit ohlášení redaktora do kamery, např. „Pro Zprávičky Vilemína Králíčková, Pionýrská skupina Za plotem, Jahodnice.“
- Kvalita zvuku musí být taková, aby bylo rozumět tomu, co lidé říkají. Je vhodné točit rozhovory zblízka (tzn. co nejlíže před obličejem, kde ještě kamera dokáže zaostřit obraz) a pokud možno v klidu (ne ve větru ani v hluku nebo při muzice). Je-li ke kameře možné připojit externí mikrofon, je to ta nejlepší volba.

Pozor na kvalitu obrazu, je třeba točit video ve vyšším rozlišení.

Videosoubory by měly být ve formátu MPG4, AVI, MOV.

Z reportáže by mělo být vidět a slyšet, že se jedná o pionýrskou akci.

Před odesláním obrazového materiálu je nutné zkontrolovat, zda odesíláme opravdu to, co chceme prezentovat na veřejnosti – pěkný obraz podkreslený nevhodnými výrazy není úplně to nejlepší.

Všechny podklady zašlete na zpravicky@ceskatelevize.cz. V případě, že jsou data příliš velká, využijte například ulozto.cz.

Nezapomeňte aktualizovat informace na webu – doplnit fotografie, zkontrolovat, zda jsou všechny údaje uvedeny správně.

NEPROPADEJTE PANICE!

Tahle klíčová poučka ze Stopařova průvodce po galaxii je platná v mnoha situacích a zdála se nám případná i pro současnou debatu vzedmutou kolem novely Zákona o veřejném zdraví (z. č. 258/2000 Sb.). Ta je pochopitelně zásadní i pro Pionýr, protože se dotýká mnoha našich aktivit. Abychom získali informace přímo od zdroje, obrátili jsme se na náměstkyni ministra zdravotnictví a hlavního hygienika ČR MUDr. Vladimíra Valentu, Ph.D. a požádali ho o rozhovor. Odezva byla až překvapivě rychlá a vstřícná a na straně pana náměstka byla znát i radost, že má prostor pro poklidné vysvětlení celé věci, na které v mediálních přestřelkách bývá čas jen výjimečně. Možná i proto se rozpovídal již po úvodním oslovení, ještě jsem se vlastně ani nezačal ptát...

Pionýr pořádá cca 400 letních táborů a řadu dalších zotavovacích akcí. Proto vás oslovujeme v souvislosti s novelou Zákona o veřejném zdraví, ze které se stalo velké téma, a mnohá vyjádření k ní jsou dost dramatická. Hovoří o likvidačních sankcích, administrativní šikaně a postihování např. pořadatelů letních táborů za nedostatky na straně rodičů apod. My ale doufáme, že nic takového není cílem připravované novely, a rádi bychom i naše dobrovolníky v tomto směru uklidnili.

Já bych v první řadě chtěl říct, že jsem velmi rád za tento kontakt, protože je to příležitost vyvrátit některé lži, které se v souvislosti s novelou zákona 258 o veřejném zdraví rozšířily a které straší zvyšováním sankcí za porušení zákona. Já můžu říct, že opak je pravdou. V tomto směru chci uklidnit hlavně všechny pořadatele táborů a zotavovacích akcí. Nic takového tady nehrozí. Ta situace se oproti minulosti a oproti současnému znění zákona výrazně zlepšuje. Abych byl konkrétní: Současná úprava umožňovala uložení pokuty až do výše dvou milionů a v případě ohrožení zdraví i tří milionů korun – třeba za nepřijetí neočkovaného dítěte nebo při porušení dalších povinností. Teď ta výše sankce v novele, v jaké jsme ji předložili, je navrhovaná na 100 000, tedy výrazně snížená. A stejně je tomu i v dalších oblastech, všude v návrhu jsme to výrazně snižovali. A opět i tyto výrazně ponížené částky jsou stropy – maximální možné výše sankcí. Jinými slovy nehrozí žádné likvidační sankce, to by ani nebylo možné díky správním soudům a bylo by to i proti pokynům Ministerstva zdravotnictví.

Ty současné obavy jsou dány legislativně technickým pojetím zákona. V současném znění jsou uvedeny různé povinnosti, které je potřeba dodržet v jednotlivých oblastech, a pak je na konci paragraf, který říká, že za každé porušení je možné dát takovou a takovou pokutu – tedy ty dva až tři miliony korun. My jsme to na základě legislativně technických požadavků a pravidel pro správní jednání, čili z formálních a právních důvodů z jednoho paragrafu přeřadili k těm jednotlivým povinnostem. Na jejich obsahu ani formě se nic nemění. My jsme této příležitosti naopak využili ke snížení sankcí. Bohužel to bylo zneužito a je to vykládáno jako zvyšování sankcí, což v žádném případě není pravda. A také to slouží k rozvíření aktivizačních nálad ve společnosti. Rád bych to uvedl na pravou míru.

Současný mediální rozruch není u obdobného zákona běžný. Jestli tomu dobře rozumím, vy ho považujete za přehnaný?

Je rozhodně přehnaný a hlavně neodůvodněný, protože jednak dochází k faktickému snižování sankcí v této oblasti a navíc je tu rozhodnutí Ústavního soudu, že podmiňování účasti dítěte na akci očkováním je v pořádku. Takže opravdu nevidím důvody, proč protestovat, oproti stávající podobě zákona dochází ke zmírňování.

Můžete shrnout hlavní cíle novely, nějak jednoduše popsat její záměr a smysl?

Cíle novely jsou úplně jiné, než o čem se mluví, vůbec se netýkají sankcí. Byly tam jednak už zmíněné formální důvody. Zákon o veřejném zdraví se musel srovnat se Správním a Kontrolním řádem a také jsme významným způsobem doplnili oblast, která se týká podpory zdraví. Ta byla zmíněna jen slabě, v návrhu je nově definována, jsou tam zmíněny povinnosti orgánů ochrany veřejného zdraví, tj. ministerstva a krajských hygienických stanic právě v podpoře zdraví. Je tam ve větší míře uplatňován pozitivní přístup, ne jen sankce.

Nepopíráme, že nás vzedmuté obavy kolegů z dětských organizací také zneklidnily. Na druhou stranu chápeme: pravidla jsou nutná, jejich porušení se má postihovat a třeba dokládání zdravotního stavu dětí vnímáme i podle vlastních zkušeností jako hodně potřebnou věc. Proč myslíte, že se i tomu někteří lidé brání?

Já popravdě nemám informace z uplynulých táborevých sezón, že by v tomto směru byl nějaký výrazný problém. Zdravotní potvrzení nebo posudky od lékaře jsou v drtivé většině případů předkládány, protože si lidé našťásti uvědomují, že když není k dispozici rodič a musí zasáhnout lékař, tak je to pro něj jediný zdroj informací. Účelem těchto posudků je také doložit způsobilost dítěte k účasti, je tam uvedeno například, jakou má medikaci, což je zásadní. Proto mne překvapuje, že ze strany některých pořadatelů táborů je odpor vůči předkládání těchto posudků, protože ta zkušenost

MUDr. Vladimír Valenta, Ph.D.

nejen ze strany hygieniků, ale i ze strany zdravotnických zařízení, která děti ošetřují, je naprosto jednoznačná a já si myslím, že by byla velká chyba, kdyby tyto posudky byly zrušeny.

Když jsme u toho, máme praktický dotaz: Významně by nám pomohlo, kdyby bylo možné mít na akcích jen kopie potvrzení lékaře o způsobilosti dítěte. Takovou kopii by vedoucí měli k dispozici celý rok a poté ji skartovali, odpadlo by neustálé vybírání a vracení. Je něco takového možné?

Určitě, to je přeci technická záležitost, která ani nemusí být řešena zákonem. Navíc je zákonem stanoveno, že tento posudek má delší platnost, takže může být použitý v průběhu roku víckrát a dítě nemusí před každou akcí na vyšetření.

Pořádáme také spoustu akcí menšího rozsahu, i při nich je ale nutné zajistit účast jen osob, které splňují podmínky dané pro zotavovací akce. Znamená to, že bude nutné vyžadovat potvrzení lékaře například i pro výpravy a výlety deseti dětí na víkend?

Pro takovéto akce určitě neplatí povinnosti v takovém rozsahu, v jakém jsou nastaveny pro tábory. Osoby, které akci zajišťují a o děti pečují, musejí mít potvrzenou způsobilost, případně zdravotní průkaz, když mají na starosti stravování, kvalifikaci pro zdravotníka atd. Pro děti ale nejsou vyžadována potvrzení jako při zotavovacích akcích.

Z jiného soudku, navržená novela vymáhá jednání na straně rodičů, například aby nechali očkovat své děti, prostřednictvím

pořadatelů akcí? Je to podle vás dobré řešení? Je to fér?

Ono to tak docela není. Pořadatel akce nemusí suplovat rodiče dítěte, on má plné právo to dítě na akci nepřijmout a je na rodiči, aby to zvážil.

Může se ale stát, že pořadatel vychází z nepravdivých informací, potvrzení je možno upravit...

Pokud by rodič podával nepravdivé informace, je to pak jednoznačně jeho odpovědnost, případně lékaře, který vydal nepravdivé potvrzení a podobně.

Často se mluví o vysokých, ba likvidačních pokutách, ale už ne tak často o tom, co jste už zmínil v úvodu, tedy že dříve mohly být násobně vyšší. Když na to pohlédneme prakticky – pokud dříve „hygienu“ při kontrole na tábore našla zapomenutý prošlý kompot a dala pokutu pár stovek, asi nikdo si v tu chvíli neříkal, že unikl nutnosti platit až dva miliony. Co je teď jinak, z čeho ty obavy pramení?

Ten zákon, tak jak ho předkládáme do Parlamentu, je velmi široký. A když je projednáván, otevírají se všechny problematiky,

kterých se dotýká, mohou být předkládány pozměňovací návrhy a cokoli dalšího. I když jsme nedělali v oblasti očkování a dalších věcí, o kterých tu mluvíme, žádné faktické, obsahové změny, ale pouze formální, tak to bylo využito k napadení těch částí zákona, které zajišťují velmi aktivní ochranu veřejného zdraví, zejména v oblasti očkování, bylo podáno i mnoho pozměňovacích návrhů, které měnily systém očkování u nás.

Co se týče sankcí, tak znovu zdůrazňuji, že dochází k výraznému snižování stropů, tedy maximální možné částky, která může být uložena pouze za záměrné, účelové a opakované jednání. Běžnému pořadateli akcí ani nemůže být žádná likvidační sankce udělena, vždy musí být přiměřená i jeho finanční situaci.

Takže v tom vidíte spíš než reálné obavy hlavně využití toho, že je celé téma právě otevřené?

Ano, je to tak a musím říct, že mne tato hlavně antivakcinační kampaň velmi mrzí.

Na závěr to, co naše vedoucí zajímá nejvíc. Mají dobrovolníci na táborech očekávat, že kontroly hygieniků budou probíhat výrazně odlišně a v případech běžných

drobných nedostatků se budou ztelně lišit i sankce? Nebo budou jako dříve působit výchovně a uvádět stav věcí do pořádku, spíše než činnosti bránit, či jak je teď módní říkat, „likvidovat“?

Samozřejmě není důvod k obavám. Smyslem té novely, kromě toho, aby se naplnily některé formální a právní požadavky, bylo posílit metodické vedení a podporu zdraví ve všech oblastech. To tu bylo v minulosti velmi zanedbáváno.

Ptal se Jakub

MUDr. Vladimír Valenta, Ph.D.

- Narozen 14. 10. 1958.
- Studoval na Lékařské fakultě hygienické Univerzity Karlovy v Praze a Fakultě vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové.
- Na různých pozicích v oboru hygieny pracuje od 80. let.
- Od roku 2012 je hlavním hygienikem ČR.

O (MÉM) SELSKÉM ROZUMU

Načetla jsem si několik textů vydaných ČRD, vyslechla jsem řadu argumentů pro nutnou úpravu návrhu i argumenty těch, kteří za návrhem stojí. Jako téměř poslední i odpovědi ve výše uvedeném rozhovoru.

Vzpomněla jsem si na několik scének z různých filmů, kdy anglický lord odebrá denní tisk obou hlavních politických stran a se zájmem pročítá jejich (zpravidla se neshodující) názory na aktuální dění. Připadám si podobně, jen mi chybí dostatečný časový prostor, aby takové čtení bylo zábavou. Na obou stranách je řada více i méně věcných argumentů, i různých konstrukcí, co by bylo, kdyby...

Můj selský rozum říká, že bude dobré pokud:

- se podaří snížit navrhované výše sankcí oproti stávajícímu návrhu, byť i tento návrh je již snižuje;
- dojde k úpravě v prohlášení o bezinfekčnosti tak, aby rodič podepisoval takový text, za který může jednoznačně převzít odpovědnost;
- zákon umožní úpravu očkovacího plánu tam, kde to je ze zdravotních důvodů třeba, a taková úprava nebude považována za nedodržení očkovací povinnosti.

Můj selský rozum ale také říká, že potvrzení praktického dětského lékaře mi jako povinná součást dokumentace nevádí, ba naopak považuji ho za rozumný a potřebný papír. A to i ve světle argumentace, že není zcela aktuální.

A jak to je s očkováním? Jistě, nechci patřit do skupiny těch, které stát užívá jako rukojmí pro vynucování povinností někomu jiného (rozumějme rodiče). Na druhou stranu tímto nástrojem již několik let stejně jsem a umím s tím docela dobře žít. Můžu se ptát, jaké jiné vynucovací prostředky má stát používat? Bude lepší, pokud rodiče na dva roky zavře? To je sankce, která jim například hrozí ve Francii, a kterou jejich Ústavní rada v minulých dnech potvrdila. Opravdu to bude pro děti lepší řešení?

Pionýr by se neměl nechat zatáhnout do široké debaty o očkování, třeba i proto, že se na společném stanovisku s velkou pravděpodobností neshodneme. V základní rovině je to totiž problém čistě politický, vážící se

k otázce, zda a do jaké míry má stát zasahovat do rozhodování jednotlivce. Vše ostatní je balast.

Můj selský rozum říká, že to nakonec všechno nějak dopadne a že by bylo dobré, aby účinnost zákona nedopadla 14 dní před termíny táborů. Můj selský rozum mi říká, že v konečném důsledku půjde opět a stále o to, zda na obou stranách při řešení jakéhokoliv praktického problému budou stát rozumní lidé. Můj selský rozum říká, že i v případě, že bude schválena stávající verze zákona, nic zásadního se pro pořadatele táborů nezmění. To ale neznamená, že by nemohlo být případně o trochu líp.

Káča

ilustrační foto: archiv Pionýra

PODĚLALI JSME TO!

Několik měsíců jsme přesvědčovali pionýrské dobrovolníky, aby vyplnili dotazníky k přípravě Konference o činnosti Pionýra. Mnozí z vás se skutečně zapojili, za což vám děkujeme.

O to hůře se nám popisuje, co se přihodilo. Považujeme ale za férové vlastní chybu přiznat a nesnažit se ji nijak maskovat. A jde skutečně o fatální chybu a selhání. Významná část vašich odpovědí z elektronických dotazníků není uložena. Můžeme diskutovat, co by, kdyby... Nepomůže to. Je to prostě tak, jak je uvedeno v titulku, a na rozdíl od řady jiných situací, tohle neumíme spravit ani zachránit.

Naší chybou je ztracena nemalá část podkladů, jejíž přípravě věnovalo mnoho

dobrovolníků mnoho úsilí. Mírnou útěchou je fakt, že některé dotazníky jsou uloženy celé, ze všech je pak zachována alespoň část. Ty z vás, kterých se nastala situace dotýká, budeme přímo kontaktovat. Omlouváme se všem, jejichž odpovědi nebyly uloženy. Stejně jako těm, kterým jsme způsobili velkou čáru přes rozpočet při přípravě konference. Pokud bude možné, děkujeme za pochopení, vážíme si ho.

pracovníci Ústředí Pionýra

JEDEME DÁL...

Ztráta dat je velký zásah do dosud optimisticky se rozvíjející přípravy Konference o činnosti Pionýra. Pocity se nedají tak úplně popsat. Vztek? Marnost? Beznaděj? Stalo se něco, co nelze zvrátit. Přitom počet vyplněných dotazníků byl vpravdě rekordní, o to větší je pocit zmaru.

Ale vzdát to v půli cesty?! Ve chvíli, kdy máme za sebou úspěšné krajské konference, které se rozezněly diskusemi, snahou hledat a vůli najít? Teď? Byla jsem na čtyřech krajských konferencích a všude byla jednání

velmi zajímavá, organizátoři i účastníci vzali témata za svá a měli k nim co říct. Tak co, vzdáme to a necháme nápady a názory zapadnout? To bychom nebyli pionýři.

Obracím se na vás s prosbou, která se těžko říká. Ale nemohu ji nevysslovit, protože vaše názory, postřehy a nápady jsou pro nás velice důležité. Pokud obdržíte zprávu, že právě vaše odpovědi nebyly uloženy, prosím vás, přistupte k ní vstřícně a poskytněte informace ještě jednou. Bez vás to fakt nepůjde. S vámi se obsahové komisi bude lépe a objektivněji

připravovat republiková konference. Je před námi ještě hodně práce a čas, který znovu věnujete vyplnění, nám moc pomůže. Elektronický dotazník je teď už plně funkční a ani jedno slovo, které napíšete, nepadne do propadliště. Společně tuhle překážku můžeme přeskočit. Děkuji vám za překonání, za pomoc a za přátelský postoj.

Darina Zdráhalová

předsedkyně Obsahové komise KČP

předsedův glosář

PTÁT UŽ SE UMÍME...

Kladení otázek může být pro leckoho nepřijemné...

Někdo otázku položí,

druhý by na ni měl odpovědět... Otázky přece klademe, protože chceme najít odpovědi. A odpovědi nám pomohou lépe porozumět světu kolem nás, sobě samým i svému místu ve společnosti.

Dnes už máme za sebou všechny letošní oblastní porady v krajských organizacích Pionýra – letos připravené jako pracovní jednání, tzv. „malé konference“, na nichž se vedly debaty k programovým záležitostem Pionýra. Nebyl jsem na nich jako hlavní řečník, a tak jsem měl daleko lepší příležitost naslouchat a pozorovat. Rád uvedu, že naprostá většina jednání byla příjemná a nesla se v duchu volných debat, příležitostí se vyjádřit. Nelze ovšem zakrýt, že někde trochu scházelo formulování odpovědí, nalézání řešení.

Nedávno jsem totiž četl myšlenku spisovatelky Ivy Procházkové, která napsala: „Naučili

jme se klást otázky. Zapomněli jsme hledat odpovědi.“ Když jsem tehle výrok četl, říkal jsem si: Nu, dobře alespoň za něco – bývaly časy, kdy se ani otázky příliš nekladly, protože odpovědi na ně zajímaly jen málokoho. Teď ale musím připustit, že je sice skvělé klást otázky, ale nechávat je odeznívat do prázdna, bez odpovědi také není úplně veselé.

Kladení otázek totiž souvisí s přemýšlením... a to, jak říká známý aforismus, bolí. Proto je snazší „jenom“ klást otázky. Odpovědi ať již hledá „někdo“ jiný...? Nechci zevšeobecnovat, protože to rozhodně neplatí vždy a všude, ale přece jenom – nezřídka naše jednání zabředla do pláče nad rozlitym mlékem, který provázelo velké množství řečnických otázek... Nezáviděl jsem mnoha vedoucím sekci, kteří měli svést řečiště debat do věcného proudu.

Zaslouží proto ocenění za svoji snahu. Stejně jako ti účastníci, kteří nejenom kladli otázky, ale rovněž se dělili o své zkušenosti a díky tomu se nacházela i ona tolik potřebná řešení a odpovědi. Ne dogmatická tvrzení, ale odpovědi, které jistě ještě dál budou provokovat, v dobrém vyvolávat další rozpravy a podněcovat nacházení potřebných styčných bodů a z nich plynoucích cílů do budoucna.

To je skvělé zjištění, i když neplatí generálně. Podstatné ale je, že jsme společně udělali kus práce a pesimismus I. Procházkové nabourali. My totiž zatím nejenom dávat otázky, ale daří se nám také nacházet odpovědi.

Martin

POSTSKRIPTUM:

Říká se, nechval dne před večerem... a tak, když jsem psal glosu o kladení a nacházení odpovědí, netušil jsem, jaký text ji bude předcházet. Nejsm líný napsat jiné zamyšlení, ale přišlo mi líto „poslat k čertu“ optimistické povídání, které vychází z jednání konferencí, jichž jsem se účastnil. Byl jsem více než zdrcený zjištěním o ztracené části dat z dotazníků, ale to nepřehlušilo vyslovenou spokojenost.

Nevím, jestli se někdo může cítit provinileji a trapněji – protože jsem přesvědčoval na všech fórech a při každé příležitosti o potřebě údaje sbírat a o jejich zajištění. Takže si těžko mohu nepřipadat jako hlupák. Položím-li si ovšem vedle sebe dobré a špatné z této stránky, nepřeváží pesimismus, ale vůle vidět věci z lepší stránky.

Díky za pochopení.

CO SE CHYSTÁ NA RESETU 2015?

Zbývají jen dva měsíce a sejdeme se (12.–14. června 2015) v Praze na Džbáně. Štáb, který se pravidelně schází a má na starosti přípravu setkání, je v plném proudu všech možných jednání, dohaduje podrobnosti, plánuje, připravuje, ale hlavně, už se těší, až se s vámi a vašimi oddílovými dětmi v červnu na RESETu potká. Program, který bude na účastníky čekat, je opravdu bohatý. Svě aktivity – sportovní, rukodělné, ale i dovednostní si pro vás připravují pionýři a pionýrky z celé naší republiky.

OCHUTNEJTE PIONÝRSKOU STEZKU,

kteou pro vás na sobotu připravují zástupci pionýrských tábornických oddílů z Brna. Už se byli na místě podívat a můžeme vám slíbit, že cesta, kudy povede stezka, nebude vždy jen po asfaltu. Do soutěže se budou v pátek 12. června moci přihlásit smíšené tříčlenné týmy zařazené do věkových kategorií N (6–8 let), M (9–11 let), S (12–14 let) a R (15 a více let) tak, že do listiny s vyhlášenými časy

startu si tým k požadovanému času doplní jména, kategorii a PS/oddíl. Potom se už tým v sobotu v předstihu 5 minut dostaví na start a pak už je jenom na samotných závodnících, jak v soutěži uspějí.

V jakých oblastech se tentokrát bude soutěžit? Připravte se na to, že si na Stezce vyzkoušíte svoje dovednosti v uzlování nebo hoďu na cíl. Předvedete své znalosti o přírodě, dále bude třeba, abyste prakticky dokázali ošetřit zraněného nebo našli pomocí jízdního řádu to nejvhodnější vlakové nebo autobusové spojení. Dobré je také umět se správně zorientovat v terénu nebo vyslat pomocí praporků zprávu. Jako ochutnávka to nezní špatně, co vy na to? Přihlásíte se? Pravidla pro soutěž a další informace k republikovému setkání najdete na webu www.pionyr.cz/cinnost/republikove-akce/reset15.

A NA CO SE JEŠTĚ MŮŽETE TĚŠIT?

Skákačí boty, bubnování v kruhu, Astrobus, můžete si vyrobit kytičky z organzy, veselé rybičky z chlupatých ponožek nebo si můžete zajezdit s RC modely. Chcete vědět, co dalšího se pro vás chystá? Koukněte na web RESETu.

UPRAVENÉ ZADÁNÍ ÚKOLU

V minulých vydáních jsme vás vyzvali, aby každá výprava s sebou dovezla dva ozdobené pruty (zdobení je jen a jen na vás) o délce maximálně dva metry. V minulém zadání úkolu se nám ale trochu pomotaly pojmy – 2 až 3 centimetry nemají být průměr, ale obvod prutů. Průměr je tedy cca 1 cm.

GOLEM

Židovské město se v Praze nacházelo tam, kde je dnes Josefov, kousek od Staroměstského náměstí. Jeho významnou osobností byl učený rabbi Jehuda Löw ben Bezalel. Když císař Rudolf II. vyzval Židy, aby opustili Prahu, nebál se rabín jít poprosit císaře o milost pro své bližní. Nejprve jej úředníci poslali pryč, ale cestou domů uviděl kočár s císařem. Neváhal, zastavil kočár a přednesl císaři svoji prosbu. Rudolfovi II. se líbila rabínova

odvaha, a tak slíbil, že Židé mohou v Praze zůstat. Císař si rabína dokonce oblíbil tak, že jej často zval k sobě na hrad.

Rabín Löw císaře a ostatní lidi ještě více překvapil, když vytvořil umělého člověka, Golema. Rabín ho se svými pomocníky uhněl z hlíny. Golem oživil, když mu rabín dal do úst „šém“ = kouzelnou formuli v hebrejštině, kterou rabín napsal na svitek papíru. Golem pracoval v domě rabína a nemusel jíst, pít ani odpočívat. Každý pátek večer, když začal šábés – čas, kdy Židé nepracují, rabín vždy vyndal Golemovi šém z úst a Golem

zůstal stát jako sloup. Když šábés skončil, rabín znovu Golema oživil. Jednou, když šel rabín do synagogy, zapomněl Golemovi vyndat šém z úst. Modlil se v synagoze, když k němu přiběhli vyděšení lidé a prosili ho, aby se rychle vrátil domů. Golem byl velmi agresivní a ničil vše, co mu přišlo pod ruku. Rabín přišel ke Golemovi a stále se mu díval do očí. Golem zůstal stát. Rabín mu vyndal šém z úst a Golem znehybněl. Rabín se vrátil do synagogy, aby dokončil svou modlitbu. Když šábés skončil, rabín už Golema neoživil. Lidé ho pak odnesli na půdu do synagogy. Pověst říká, že hlína po Golemovi tam leží dodnes.

Přihlaste svou výpravu do 15. dubna 2015 na www.prihlasovna.pionyr.cz.

Kdo to byl?

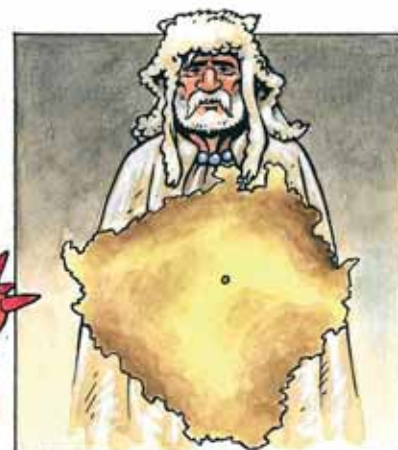
Pozor, pozor, je tu osmá sada indicií. Odpověď na otázku „Kdo to byl?“ zašlete na adresu anna.novakova@pionyr.cz (nezapomeňte uvést, z kterého oddílu a pionýrské skupiny jste). Zapojujete-li se do hry až nyní, nalistujte si tajemné postavy i v předchozích číslech Mozaiky a zašlete nám své odpovědi.

Jeho bratr se jmenoval LECH.

Když vystoupal na horu Říp, zalí - bila se mu okolní krajina.

Lid po něm pojmenoval svou zemi.

BRNĚNSKÁ PŘÍRODA

Lokace: Jižní Morava

PŘEDSTAVENÍ

I přesto, že je Brno druhé největší město v republice a má pestrou strojírenskou a průmyslovou historii i současnost, je jeho příroda na dosah. V jeho těsné blízkosti se kromě známé CHKO Moravský kras nachází i plno dalších Přírodních rezervací a parků. Do jednoho z nich, Přírodního parku Baba, se dnes podíváme. Přírodní park Baba je rozsáhlá zalesněná vyvýšenina s mnoha loukami. Nejvyšší bod – Sychrov – dosahuje nadmořské výšky 463 metrů. V přírodním parku lze podél žlutě značené turistické cesty nalézt celkem pět historických hraničních kamenů, stojících na katastrální hranici mezi Jinačovicemi a Brnem. Další hraniční kámen lze pak nalézt na východní hranici přírodního parku, a to konkrétně na katastrální hranici mezi brněnskou městskou částí Brno-Ivanovice a obcí Jinačovice.

UBYTOVÁNÍ

Je možné se ubytovat v sídle krajské organizace Pionýra (Údolní 58a, N 49°11.95018', E 16°35.39338'). Je zde malý sál, klubovna, kuchyňka a hygienické zázemí. Cena je 60 Kč/osoba/noc. Pro detaily se ozvěte na e-mail kancelar@jmpionyr.cz, nebo na tel. 777 248 711. Je možné se taky ubytovat v naší klubovně v Řečkovících (reckovice.pionyr.cz), odkud je to na kešky Ivanovické zastavení blíž a v Řečkovících je také jedna z keší série Památné stromy.

DOPRAVA

Do Brna se dostanete asi nejsnadněji vlakem. Nádraží je navíc v centru a k ubytování můžete jednoduše dojet z hlavního vlakového nádraží za 10 minut tramvají číslo 4 (zastávka Vřetičkova) nebo číslo 1 (zastávka Řečkovice). Je možné se také dopravit žlutým autobusem, jehož zastávka je také u hlavního vlakového nádraží.

GEOCACHING

Dnes vás chceme pozvat do vybrané lokality v okrajové části Brna. V Ivanovicích na vás čeká celá série, a to ne jen tak ledajaká. Pro milovníky přírody je tu zatím (podle popisu série je v plánu rozšíření) připraveno devět různých zvířátek, například hlemýžď, mravenec, sýkora a další. Přitom se děti nejen naučí, jak daná zvířátka vypadají, ale také kde žijí a jaké je jejich přirozené prostředí. Kešky jsou totiž umístěny velmi nápaditě, ale více už vám prozrazovat nebudeme, jelikož bychom vás ochudili o vskutku netradiční kačerský zážitek.

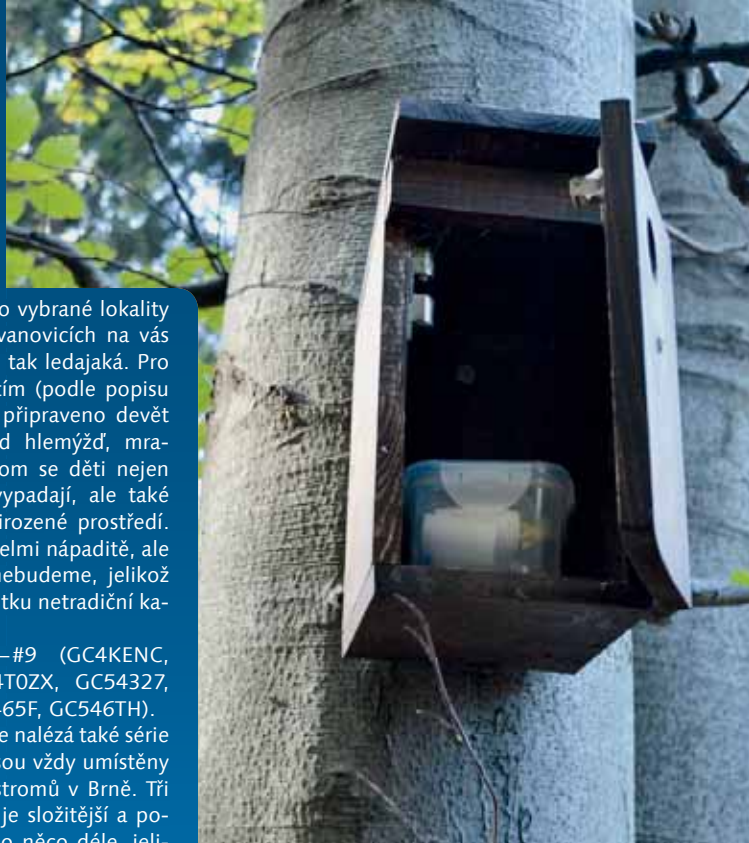
Ivanovické zastavení #1–#9 (GC4KENC, GC4KF6F, GC4T3K4, GC4T0ZX, GC54327, GC5462C, GC54652, GC5465F, GC546TH).

V Brně se kromě zvířecí série nalézá také série památných stromů, které jsou vždy umístěny u některého z nejstarších stromů v Brně. Tři z nich jsou tradiční, jedna je složitější a potrápí vaše mozkové závity o něco déle, jelikož je to mystery. Kešky jsou různě po Brně (v centru, v Králově poli, v Řečkovících, a na Veveří), takže vás krásně provedou přes celé Brno.

Památné stromy Brna – Smrk ztepilý (GC1EE7K), Památné stromy Brna – Platan na Veveří (GC1C3AR), Památné stromy Brna – Platan na Benešově třídě (GC1NF3J), Památné stromy Brna – Platan u pomníku (GC3BDM4, mystery).

Kromě těchto keší najdete v Brně i plno dalších, server Geocaching.com uvádí přibližně 1500. Vydat se můžete třeba do Mariánského údolí, kde najdete podél cesty například keš Staré zámky (GC1BHZX) nebo Hrad (GCN860) věnované velkomoravskému hradisku. Nebo se vydat do obory Holedná, která slouží k chovu muflonů a daňků, součástí je několik jezírek, malá obora s divokými prasaty a několik odpočinkových altánů. Vede tudy cca 5 km dlouhá naučná stezka, na které najdete plno tradičních, mystery i multikeší.

Víťa Ondráček, Jirka Vlček
Pionýr Řečkovice

ZAUJALO VÁS POVÍDÁNÍ O MARTINOVÍ? V DALŠÍCH VYDÁNÍCH NAJDETE PODOBNÉ.

MLSNÝ MARTIN

„Brr, to nebudu jíst!“ „Tohle nemám rád!“ „Blééé, tak tohle nemusím!“ Tyhle věty pronášel náš Martin, člen pionýrského oddílu, když jsme sedali ke společnému stolu nebo když jsme připravovali jídlo na výpravě, tak často, že je nešlo nezaznamenat. Samozřejmě by byla zcela naivní představa, že každé dítě musí sníst všechna jídla, která mu předložíme. Jenže u Martina byl výčet jídel, která „nemusí“, hodně dlouhý.

Když jsme vyjeli na první výpravu, kde s námi Martin byl, vezl si nepřehlédnutelný batůžek. Možná i nepřeslechnutelný, protože hodně šustil – bodejť by také ne, když v něm s sebou měl celou řadu pochutin – banánky v čokoládě, gumové medvídky, čokoládové kaštiny, slané tyčinky, brambůrky... No, prostě řadu „výborných“ a nepostradatelných dobrůtek a navíc v docela velkém množství. Cesta vlakem ubíhala a tenčily se i zásoby ve zdánlivě bezedném Martinově batůžku. Svoji roli v tom sehrála i skutečnost, že Martin nebyl nepřející syselem, který by nikomu laskominu nedopřál, a velkoryse se děлил, dětem nabídl, za vedoucími přímo došel... Po příjezdu do ubytovny jsme vybalili věci a hurá ven, do lesa! Odpoledne uteklo jako voda a naspěť všichni přišli hladoví jak vlci. „Kdy bude večeře?“ „Co bude k jídlu?“ střídala se jedna otázka za druhou. „Nechte se překvapit,“ zaznívala odpověď, „vždyť víte, že jdeme k Víťovi.“ (Pro neznané – Víťa byl majitel místní občerstvovny, kde jsme měli tradičně dohodnutá hlavní jídla.) „No, to je dost, že jdete, už jsem měl obavu, že to budu muset dohřívat, k večeři máte žampionovou omáčku a knedlík.“ Většina dětí zajásala a těšila se na pořádný kus masa, neboť tím byly porce u Víty proslulé. Jen Martin protáhl obličej a zakýval nesouhlasně hlavou. Zkoušel, zda by nemohl knedlík s vajíčkem, jenže jídlo bylo navařené a výjimky se neudělovaly. Martin jedl suché knedlíky a suché maso. Velká mňamka to asi nebyla, jenže co dělat, když žampionovou omáčku nejí!

A tak to bylo na našich akcích vcelku často – už jsme si z té scény začali dokonce dělat legraci

RADY VEDOUcíMU:

- Připravte možnosti, aby děti přišly jídlu na chuť – stačí ochutnat malinké množství.
- Zapojte děti do přípravy jídel.
- Zapojte fantazii při přípravě jídel.
- Buďte příkladem, děti napodobují své vzory.
- Přidávejte ovoce a zeleninu do oblíbených jídel dítěte.
- Nenuťte dítě jíst, co mu skutečně nechutná.

(i když víme, že se to nemá!). A když se oznamoval jídelníček – málokdo si tu chvíli nechal ujít: Stejná mimika – protáhlý obličej a nechuť k jídlu, které se navařilo. Hned vadily houby, jindy zase ryby, nebo koprová kulajda. Snažili jsme se o několik věcí – s vědomím, že Martinovy zvyky v oblasti stravování zas tak moc nezměníme. Chtěli jsme, aby se na přípravě jídel – bez rozdílu, zda je „jí nebo nejí“ – spolupodílel, ideálně aby společná oddílová jídla alespoň ochutnal, aby nad nimi dopředu neohrnoval nos. A nevyvábělo se mu nijak extra: „Nejíš tohle? Ale nic jiného není.“ Je férové uznat, že někdy zase překvapil příjemně – když nám na horské chatě nabídl už „jen“ nudle s mákem, Martínek zajásal a mnoho jiných dětí se ošklibovalo, nebo nepříliš „oblíbené“ škrubanky (i se strouhankou) do Martina padaly, že se ostatní nestačili divit.

Společnou řeč jsme našťastí našli i s Martinovou maminkou – žádali jsme ji, aby mu na výlety a tím méně na tábor nedávala velké zásoby sladkostí a nevhodných dobrůtek. Dobré bylo, že to respektovala, nepřidala se na Martinovu stranu.

U nás je tradiční, že se do přípravy jídel zapojují i děti, a na tom jsme postavili „naš plán“.

Naprosto cíleně jsme do služeb v kuchyni zařazovali Martina, aby se spolupodílel na přípravě jídel, která zrovna nemusí! Jednou to byla syrová pomazánka, jindy šunková pěna či drožďovka. Při zjištění, co bude připravovat, často „protočil panenky“, ale někdy s komentáři jindy mlčky šel do toho! Míchal, krájel cibuli, přidával papriku a nakonec musel připravený pokrm ochutnat. Zvládl to a navíc byl ohromně potěšený, že ostatním z oddílu pomazánky chutnaly a všechno se snědlo.

Šlo nám o to, aby překonal tu nechuť, která byla někde vypěstovaná nebo převzatá vzorcem chování od jeho blízkých.

Martin naši „léčbu“ vydržel a kvůli jídlu z oddílu neutekl, některá jídla skutečně stále nevezme do úst, ale jiná se naučil alespoň v malém množství jíst. Koneckonců, když nic jiného nebylo a nikdo nenabídl jinou alternativu?! A pak jsme měli na paměti: Žádné dítě dobrovolně neumře hladem!

A navíc, díky tomu je z něj dnes náš „šéf přes kuchyň“ – je to zvláštní, ale četnost jeho služeb v kuchyni rostla časem i nejenom kvůli jídelníčku, ale i proto, že ho to začalo bavit. Vyučil se kuchařem a svým vyprávěním, jak to v kuchyních chodí a co on tam prožívá, nyní rozhýbává naše bránice velmi spolehlivě. Nejde o to, že se kozel stal zahrádkářem, ale jeho nechuť a naše rýpání ho přiměly k zamýšlení a hledání. Neocenitelnou pomoc jsme získali i u rodičů, kteří nás v našem „experimentu“ podpořili. Trpělivost museli prokázat všichni zúčastnění a dnes je z otravného mlsova respektovaný člen týmu.

kolektiv autorů
ilustrační foto: PS Záře

Domažlice

Holešov

Holešov

DOMAŽLICE

Masopustní rejdní

O masopustu lidé tropí spoustu bláznivě veselých věcí a i my jsme si na takové masopustní rejdní začátkem února zahráli. Většina z nás se převlékla, nebo alespoň pomocí barviček na obličej se změnila na někoho úplně jiného, a pustili jsme se do úkolů, za jejichž splnění jsme pak na kartičky získávali samolepky Mládětek. Zdolávali jsme překážkovou dráhu, procvičovali zrakovou paměť u „kimovky“, vyráběli si klauna a krásně si to užili!

Martina, oddíl Veverky, PS Mír Domažlice

V Domě pohádek

V sobotu 7. 2. 2015 jsme se společně vydali na výlet do Domu pohádek v Plzni. Čekala nás spousta zábavy v podobě hraček, ať už to byl prolézací tunel, jezdicí koníci, x-box, či dílna, kde jsme si mohli vyrobit sněhuláčka. Také jsme si mohli vyzkoušet různé kostýmy, a tím se stát na chvíli Sněhurkou, Beruškou či policistou. Ale největší úspěch u nás měla obrovská prolézačka s mnoha překážkami a skluzavkou, která končila v hromadě míčků. Kdybychom mohli, rádi bychom tam ještě teď.

Jája (Mimoni) a Martina (Veverky), PS Mír Domažlice

HOLEŠOV

Dárek k 25. výročí

V pátek 13. února se uskutečnilo slavnostní otevření „staronové“ klubovny ve Smetanových sadech. Tato klubovna byla v 50. letech vybudována rodiči z iniciativy vedoucí PS Olgy Dolinkové a holešováci ji od těchto dob znají pod názvem Pionýrská klubovna. V minulosti měla budova různá využití: jako klubovna, vyučovalo se zde a několik let se zde scházeli invalidní důchodci a v posledním roce ji navštěvovali skauti.

V současné době se opět budova vrátila svému původnímu účelu. Všichni členové měli z tohoto rozhodnutí zastupitelstva města velkou radost a podíleli se také

od podzimu na úpravách a rekonstrukci celé klubovny. Slavnostní otevření bylo symbolickou tečkou za těmito pracemi a klubovna se tak zpřístupnila jak členům PS M. Očadlíka, tak i ostatním dětem, které mohou navštěvovat volnočasový klub, který je pro ně otevřen každý den od pondělí do pátku. Věříme, že se klubovna stane místem, kde budou děti rády trávit svůj volný čas. Připravujeme také různé turnaje, workshopy a dílničky. Členové PS M. Očadlíka vnímají tuto klubovnu jako pěkný dárek k letošnímu 25. výročí vzniku samostatného Pionýra.

Jarmila Vaclachová, vedoucí PS M. Očadlíka

Ledová Praha byla opět super

Již tradičně pololetní prázdniny tráví pionýři PS M. Očadlíka Holešov v Praze na akci Ledová Praha. V pátek 30. 1. jsme se zúčastnili soutěže Dětská porta a Melodie, kde jsme měli i několik „železek v ohni“. Páteční večer jsme strávili s pražskými strašidly, která nás provázela starou Prahou.

Sobotní den začal jízdou metrem na Malou stranu, odtud jsme po Starých zámeckých schodech vyšli na Pražský hrad. Tady jsme využili možnosti navštívit Muzeum hraček. Z hradu jsme pokračovali Nerudovou ulicí přes Karlův most až na "Václavák". Poté jsme se vydali do Muzea čokolády a odtud už pospíchali do Kongresového centra na koncert Děti dětem. Úžasný byl jeho závěr, při kterém se všichni diváci propojili v jednoho světelného hada. Plní krásných dojmů a zážitků jsme se ještě vydali na procházku nočním Vyšehradem. U Slavína jsme uctili památku našeho holešovského rodáka Dr. Mirko Očadlíka, po kterém nese jméno naše pionýrská skupina a který je zde pochován.

V neděli ráno jsme se vydali na Barrandov do filmových ateliérů na audiovizuální výstavu Tři bratři. Odjížděli jsme z Prahy zalité sluncem a v srdcích a myslích jsme si odváželi spoustu pěkných zážitků a vzpomínek. Děkujeme všem, kteří pro nás tuto velmi zajímavou akci připravili.

Členové PS M. Očadlíka, Holešov

HORAŽĐOVICE

Otaváci na Zelené Lhotě

Jako každý rok se horažďovická PS Otaváci vydala na největší zimní akci – víkend na Zelené Lhotě. Letos vyšel náš termín na 31. 1.–1. 2. Letos byla rekordní účast – 63 Otaváků, rodičů a kamarádů. Někteří si vzali den volna a vyrazili již ve čtvrtek večer. Ti už v pátek mohli brázdit špičácké sjezdovky.

Nejvíce živo ale na „Zelené“ začalo v pátek okolo půl páté, kdy dorazili všichni. Díky pomoci rodiny Portášíků měli už všechny batohy, lyže a boby na místě, takže mohli i na třídní výlet vyrazit nalehko. Po ubytování většinu Otaváků zajímalo, kde sehnat nejvíce matrací, aby měli nejlepší bunkr, skládající se právě ze zmíněných matrací a paland. Před večerkou se stejně musely vztýčit bílé vlajky, aby byli všichni odpočati na náročnou sobotu. Oddíl starších měl také důvod k radosti, a to proto, že doby, kdy byla na táboře nouze o kytaristy, jsou dávno pryč a i na Zelenou letos dorazili hned tři.

V sobotu ráno jsme se rozdělili na lyžaře a ne-lyžaře neboli bobisty a nebobisty. Dostatek sněhu jsme měli nejen na sjezdovkách šumavského Špičáku, ale i přímo na Zelené. Díky tomu jsme mohli zůstat přímo tam a nemuseli jsme se tlačit s lyžaři na zbytcích umělého sněhu na sjezdovkách. Bobování se sice zvrhlo v jednu velkou koulouvanou, ale užili si malí i velcí. Skupina lyžařů, kterých bylo asi polovina z nás, si také pochvalovala, protože na umělý sníh připadl ještě přírodní prachový. Večer jsme si stihli ještě zahrát oblíbený stolní hokej, zatančit na taneční podložce nebo zahrát Aktivitu.

V neděli ráno jsme si už jen zabalili. V půl desáté nám odjížděl vlak.

M. Staněk

HORNÍ BŘÍZA

Hornobřížský puchýř 2015

Začátkem března (6.–8. 3. 2015) uspořádala Pionýrská skupina Horní Bříza již 27. ročník turistického pochodu Hornobřížský puchýř. Jako každý rok se dějištěm této akce stává

Horažďovice

Horažďovice

Horní Bříza

Kopřivnice

Praha

Masarykova základní škola, kde je start, cíl i stravování pochoduujících. V tělocvičně pak mohou turisté z celé ČR i Německa přespat ve vlastním spacáku. Ti náročnější si zajišťují ubytování na lůžkách ve Střední odborné škole. Jedná se o účastníky z Francie a Rakouska.

V pátek na rozcvičení připravujeme dvě trasy – 8 a 12 km. Sobotní trasy začínají brzo ráno. Autobusy jsou převážně účastníci 50 km trasy do Konstantinových Lázní. 30 km trasa pak do Pernarce. Z Horní Břízy startují zbylé trasy – 6, 11 a 20 km. Na šestikilometrové trase – tzv. kočárkové – připravují členové oddílů Větrník a Dráčata malé úkoly pro ty nejmenší. V cíli je pak čeká perníková medaile – kočárek. Ostatní trasy vedou okolím našeho městečka, kde se postupně napojí i ty nejdělsí. V tento den se bojuje i o ceny pro nejstaršího účastníka (pan Pešek), účastnici (paní Jurková), nejvzdálenějšího účastníka (Francie). Nejpočetnějším kolektivem se stává KČT Třemošná (naš spolupořadatel), na druhém místě turisté z Francie a bronzový pohár si odnáší jediná parta pionýrů z PS MP Obora. Večer čeká na všechny taneční parket s kapelou. Následná neděle nabídla trasy 6, 14, 21 a 31 km dvěma stovkám zájemců o zdravý pohyb v přírodě.

Diplomy, odznaky akce, razítka a turistické vizitky se stávají kořisti mnoha sběratelů. Po sečtení všech se dostáváme k rekordnímu počtu 1306 účastníků.

Poděkování patří SDH Horní Bříza, Masarykově základní škole, kuchařkám ze školní jídelny, rodičům a dětem z oddílů za vydatnou pomoc a v neposlední řadě i počasí.

Jaroslav Novák

KOPŘIVNICE

Tým OlbramChallenge byl ve Vídni třetí

Dne 1. 3. 2015 se náš tým OlbramChallenge zúčastnil turnaje Dodge&Style ve Vídni, který pořádali naši sousedé z Rakouska. Největším úspěchem bylo, že nám finále proklouzlo mezi prsty, jako když se snažíte chytit kapra

holyma rukama. Navíc ti, kteří skončili na prvním místě, s námi prohráli jediný zápas za celý den.

Dodge&Style je akce, která je hlavně pro zábavu, a tak v kategorii Fun bylo okolo třiceti týmů. Akce byla velkolepá a náramně jsme si ji užili a hlavně získali další zkušenosti a přátele.

Všem z týmu OlbramChallenge děkujeme za jejich čas, energii a odhodlání.

PS Kopřivnice

KROMĚŘÍŽ

Vzpomínáme na „Ledovku“

Sešli jsme se v pátek 30. ledna na nádraží v Kroměříži, odkud jsme se vydali do Prahy. Po připnutí placky s logem Ledové Prahy jsme se vypravili na Václavské náměstí a do Muzea čokolády. Všem se nám sbíhaly sliny a na závěr prohlídky jsme jako malý bonus dostali ochutnat i jednu pralinku. Pokračovali jsme do Galerie umění na výstavu pop-artového umělce Andy Warhola. Sobotní den byl nabitý. Nejdříve jsme si poslechli výklad o Betlémské kapli, ve které v 15. století kázal Jan Hus. A pak plavba Pražskými Benátkami. Hodinová plavba po Vltavě se zajímavými informacemi utekla co by dup. V ceně vstupenky bylo i Muzeum Karlova mostu, které jsme také navštívili. Po obědě následovalo Zrcadlové bludiště a Kaleidoskopické kino. Tady na nás čekalo zrcadlové bludiště a také jsme shlédli ukázkou kaleidoskopického filmu. Plní zážitků jsme se vydali za dalšími, tentokrát na Staroměstskou věž. Po nádherném výhledu jsme stihli orloj a pak pokračovali metrem na Vyšehrad, přešli Nuselský most a už jsme byli u Muzea Policie ČR. Náš čas zde vypršel a pomalu jsme se začali přesouvat ke Kongresovému centru, kde jsme se zúčastnili koncertu Děti dětem.

V neděli nám zbýval ještě nějaký čas do odjezdu, tak děti dostaly rozchod v Arkádách Pankrác, aby dokoupily poslední suvenýry a dárky.

Martina Křupalová

PS Obránců míru Chropyně

Všechno NEJLEPŠÍ!

- 10. 4. slaví své 60. narozeniny **Libuše Jiránková** z PS Kosova Hora (Středočeská KOP).
- 15. 4. slaví své 50. narozeniny **Vladimíra Šindelářová** z 8. PS Příbram (Středočeská KOP).
- 24. 4. slaví své 70. narozeniny **Jiří Majer** z PS Trojlístek Strašice (Plzeňská KOP).

Blahopřejeme!

PRAHA

Jarky s panem Wonkou

Jako každý rok jsme o jarních prázdninách vyrazili na hory do Horní Sytové, tentokrát za dobrodružstvím čokoládového magnáta Willyho Wonky. Přijeli jsme s nadšením, že budeme celý týden lyžovat. Na začátku týdne jsme hledali zlaté kupóny v čokoládách, abychom zahájili hru. Ráno po snídani jsme vyrazili na sjezdovku a vedoucí nás rozřadili do skupin podle lyžařských schopností. Po celodenním lyžování jsme vyčerpání dojeli zpět na chatu, kde jsme hráli hry pod názvem Návštěva továrny a Den Augusta Gdoula, kdy jsme zjišťovali, jak těžká je spolupráce a jak je důležité se dohodnout. Další den jsme měli turnaje, abychom se vyrovnali Fialce Garderóbové. Odpoledne jsme vyrazili na kopec, kde proběhlo přeskupení lyžařských týmů podle zlepšení. Dopoledne dalšího dne jsme běhali biatlon a po obědě jsme šli plavat do bazénu v Jilemnici, kde proběhly závody v plavání a potápění. Při dnu Verunky Saltini jsme šli módní šaty a na sjezdovce si někteří zajezdili i na snowboardu (většina úplně poprvé), další se k nim přidali následující den. Koncem týdne jsme závodili ve sjezdu, slalomu a ve skocích. Také byly počítačové hry, ale bez počítače, např. lodě podle počítačového kluka Mikyho Telekuka. Poslední den byl pod heslem Takové normální rodinky a my jsme se snažili dohnat týmy, abychom byli nejlepší. Nakonec dostal každý tým čokoládovou odměnu, podle toho, jak byl úspěšný, a skoro všichni jsme se přeslídili. Všechny hry se nám líbily. Moc děkujeme všem vedoucím.

Helča Nesvačilová, 14 let, 63. PS Sosna

Praha

Kroměříž

DUBEN... ještě za kamny budem?

Rozhodně ne! Naopak! Pranostika hovoří o vlezlém chladném aprílovém počasí. Duben 1990 však byl v Pionýru cokoli, jenom ne schovávačka za kamny. Pionýr byla již zcela oficiálně uznaná společenská organizace (podle tehdy platného zákona 68/1951 Sb.), ale samostatné krůčky se teprve učila dělat. A nebylo to nijak jednoduché.

VOLÁNÍ BYLO VYSLYŠENO

V podstatné části pionýrských oddílů pokračovala tradiční pravidelná činnost. Byla tak naplněna výzva z lednové mimořádné konference, aby proměny pocítily děti v nejmenší možné míře. Přestože řada vedoucích hovořila o nastalé situaci a proměnách i s dětmi a jejich názory předávali dál, v mnoha oddílech skutečně bez dramatických změn pokračovala schůzková činnost, jezdilo se na výlety a připravovaly se tábory.

APRÍL!?!?

1. dubna byla neděle

a pro členy Přípravné federální rady Pionýra šlo o pracovní víkend. A v obsahu jednání rady nebylo k žertům příliš mnoho prostoru, i když přinejmenším jeden bod vypadal jako pravý aprílový fórek... To když PFRP brala na vědomí stanovisko Sv. Dojivy o ukončení jeho činnosti v Pionýru a PFRP k 1. 4. 1990 a jeho registraci v organizaci Junák. Svatopluk měl od ledna na starosti ekonomické zajištění činnosti organizace do budoucna a odešel s celým – dnes bychom řekli know-how – a vedení Pionýra se ocitlo opět téměř na začátku cesty.

Vedle toho se ovšem rada zabývala řadou dalších záležitostí – od drobností typu proč neodvysílala Československá televize relaci o Pionýru, záležitosti vydavatelských práv například pro časopis pro děti „ABC mladých techniků a přírodovědců“ (legendu mezi dětskými časopisy!), přes řešení otázek nájmu nebytových prostor pro činnost s dětmi až po otázky aktuálního i perspektivního pojištění činnosti. Rada také svolala ustavující jednání Federální rady Pionýra na víkend 5.–6. května 1990 (viz box).

Nakonec se podařilo nalézt shodu a na uvedený termín svolat současně i ustavující jednání České i Slovenské rady Pionýra.

19. dubna

proběhlo poslední zasedání České rady PO SSM (působící jako Přípravná česká rada Pionýra). Příznačné bylo, že se konalo ve čtvrtek – což bylo značně omezující pro dobrovolné členy (přijíždějící na zasedání orgánu z celého Česka). Šlo však víceméně o bilanční jednání s řešením minima praktických aktuálních úkolů, a tak spíše „prošumělo“ bez valného zájmu. Šlo tak – bohužel – o další nevyužitou příležitost k praktické aktivizaci organizace a přenášení informací, kterých se jinak zoufale nedostávalo.

V dubnu 1990 bylo sice správně vyhodnotit úkoly, které České ústřední radě uložila konference pionýrských pracovníků v roce 1987, ale věnovat jim podstatnou část jednání orgánu v době, kdy ve společnosti dochází k zásadním posunům, svědčilo o tom, že české vedení tehdy nemělo tak úplně „ruku na tepu doby“... Šlo totiž o úkoly, které v nové situaci nebyly věcné, a tím méně uskutečnitelné. Byly totiž pro jinou organizaci, než která je projednávala v dubnu 1990.

POPIS DĚNÍ

jistě není zcela vyčerpávající a zase je nezbytné ho vnímat v obou rovinách: uvnitř Pionýra i kolem něho.

Otázka priorit...

je záležitostí i dnes citlivou a názory na ně se různí. České vedení se zabývalo otázkami soutěží – jako byla přehlídka dětských recitátorů, Národní kolo soutěže Zlatý list, Přehlídka pionýrského čtení, Národní setkání dětského literárního projevu, Národní kolo Dívčích klubů, které převážně zajišťoval (tehdejší) Ústřední dům pionýrů a mládeže (pozdější Národní institut dětí a mládeže), zatímco záležitost řízení okresních organizací a pomoc při ukončování práce profesionálních vedoucích pionýrských skupin zůstávaly na okraji zájmu. Pravda, šlo o akce tradiční a mohly snad opravdu přispět k propagaci dobrého jména pionýrské organizace... – kdyby tak byly i prezentovány veřejnosti. (Což nebyly.)

Aktuálně ustavené a vnitřně se utvářející okresní organizace Pionýra tak byly nezřídka doslova bezprizorné a trápily je vnější vlivy, například to byli představitelé Svazu mladých, kteří někde vystupovali z pozice síly. Mezi předsedy okresních rad Pionýra byly v některých místech i výrazné osobnosti, ale nemálo z nich bylo stále „ve vleku svazáků“,

respektive si s nabytou samostatností nevědělo rady a ztrácel se drahocenný čas.

Profesionální vedoucí pionýrských skupin se výrazně rozčlenili – někteří s heslem bližší košile než kabát hledali uplatnění ve sféře školství i za cenu „potopení“ funkční skupiny a ukončení aktivit oddílů, jiní se stali obětí vyřizování účtů (ze strany škol). Obecně se sice proklamovalo heslo: Nejsme jako oni! – ale platilo zase ne tak úplně pro každého. I mezi vedoucími PS ovšem pochopitelně byla řada ryzích pionýrů, kteří chtěli bezezbytku naplnit slova ze závěru slibu pionýrského pracovníka: „... a práci bezdůvodně neopustím.“ Tihle pionýrští bojovníci s obrovským zápalem a nesmírnou obětavostí překonávali překážky, kterých přibývalo, a mnoho z nich zůstalo Pionýru věrných dodnes.

NEJVĚTŠÍ ZDROJE NAPĚTÍ,

myslím tím niterného, uvnitř Pionýra, zůstaly i v dubnu dva: členské příspěvky (i dnes „populární“ téma) a výbušná diskuze vyvolaná anketou k jednotlivým prvkům. K nim se přiřadil i nedostatek informací... Kdekomu se přičilo – a přidávalo ještě další vrásky – „plácet se v drbech“, jasné pokyny a potřebné a věcné zprávy (včetně ekonomických) ale chyběly. Přípravná federální rada se tomu rozhodla čelit alespoň interně šířeným zpravodajem „Informace Pionýra“, kde zveřejňovala potřebné aktuality.

ANKETA K SYMBOLŮM

Mezi vnitřními tématy dominovala v Pionýru během dubna 1990 nesporně „Anketa k symbolům“. Zde, v boxu, uvádíme příklady návrhů nového znaku – ať je zaslaly děti, nebo pocházely od profesionálního výtvarníka (zde J. Valečková).

SLUNEČNICE

Máme tu jaro a k němu neodmyslitelně patří květiny, třeba tyto papírové slunečnice. Vyráběli jsme jich 42 najednou i s našimi novými členy, jenže zradil fotoaparát, a tak nás dodatečně zastoupila Týna, abychom se s vámi mohli o návod podělit.

Co budeme potřebovat: tmavě žlutý, zelený a hnědý karton, kružítko, nůžky a lepidlo, špejli nebo magnetku, oboustrannou lepenku, tavnou pistolí.

JAK NA TO

- Z hnědého kartonu vystříháme 2 x kruh o průměru 7,5 cm.
- Ze žlutého kartonu 10 lístků o délce 10,5 cm a šířce 4,8 cm – vejdou se na 1 karton A4. Pak ještě 2 zelené listy o délce 11 cm a šířce 8,8 cm.
- Začneme kompletovat. Na jedno z hnědých koleček přilepíme vedle sebe 5 žlutých lístků (my místo lepidla používáme oboustrannou pásku).
- Pak lepíme druhých 5 listů tak, aby listy byly posunuté mezi listy v první řadě. Pokud budeme chtít slunečnici jako zápich, vlepíme i špejli a překryjeme druhým hnědým kolečkem (my ho děláme z vlnitého papíru).
- Na závěr zezadu slunečnice přilepíte 2 zelené listy, a pokud chcete slunečnici jako magnetku, tak na hnědé kolečko kousek ploché magnetické folie oboustrannou lepenkou nebo magnet tavnou pistolí.
- Slunečnici lze vyrobit v menší velikosti, přidělat mašličky a pověsit na větev z kroucené vrby jako dekoraci.

Hezké chvílky při tvoření přejí pionýři z Dobřan u Plzně.

Bouřlivé debaty kolem symbolů/sjednocujících prvků Pionýra dokládaly sice zanícenost pro věc, ale – bohužel – také odkrývaly neschopnost vnímat argumenty a vést věcnou rozpravu. Z některých skupin či okresních rad přicházela stanoviska nekompromisní a ta zase vyvolávala jiné nesmlouvavé postoje... Minule zmíněný termín pro výběr členských příspěvků za r. 1990 (do 24. dubna) se nepodařilo dodržet – příspěvky se scházely pomalu.

VNĚJŠÍ OBŤIŽE

začaly narůstat. Nyní nebudu opakovat již zmíněné: problémy v majetkovém vyrovnání, včetně časopisů, či součinnost se školstvím... K opravdu zásadní změně totiž došlo v náladách ve společnosti – výrazně zesílila kritika minulosti, věcná i zcela iracionální, kdy vyvěřely křivdy skutečné i smyšlené. S tím docházelo k posunům ve vnímání, zprvu nenápadným, později výrazným. Dnes, když se někdo zeptá na to, co to byl SSM, dozví se, že šlo o prokomunistickou manipulativní organizaci mládeže... To již všichni vnímají jako běžný výklad – ale koncem roku 1989 a začátkem r. 1990 měl Socialistický svaz mládeže značnou

společenskou autoritu, danou postojem kolem 17. listopadu. Ostatně na stávkujících středních školách se stávkové výbory nezdávka jmenovaly Stávkové výbory SSM a v jejich čele stáli funkcionáři SSM... Nyní se o roli a vlivu SSM na dění v r. 1989 netaktně mlčí, protože se příliš nehodí připustit, že ke konci prohnitého minulého režimu přispěla i značně prorežimní organizace. Jde o paradox a na jeho seriózní zhodnocení budeme muset asi dlouho čekat, ale proces upozaďování Socialistického svazu mládeže

(od ledna 1990 Svazu mladých) zahájilo jaro 1990. A dopad tohoto procesu se pochopitelně dotýkal i Pionýra... a o důsledku celospolečenského tlaku bude řeč příště, protože v květnu přišlo opatření, které zasadilo prestiži SSM/SM hlavní ránu, z níž se vlastně již nikdy nevzpamatoval. A skutečnost, že nestáhl „pod hladinu“ i Pionýra, není náhoda, ale byla vykoupena dodnes nedoceňovanou prací funkcionářů Pionýra (na všech úrovních) po celý rok 1990 i v době další.

Martin

KOLIZE TERMÍNŮ I NÁZORŮ

Lednová konference uložila svolat jednání nových orgánů Pionýra do 30. dubna. Mezi členy Přípravné FRP převládá názor, že bude účelnější uskutečnit jednání v prvním víkendy května, byť se tím nevejde do měsíce dubna, například z důvodu možnosti uzavřít anketu k symbolice Pionýra, vytvoření potřebného prostoru pro zajištění účasti z okresních organizací Pionýra atd.

Na tomto postupu panovala shoda mezi úrovní federální a republikovou/slovenskou, české orgány trvaly na dodržení dubnového termínu a navrhovaly pro ustavující jednání nové české rady sobotu 28. 4., což naráželo i na odpor řady okresních organizací, které to označovaly za mhrání časem a prostředky (dva víkendy po sobě svolávat stejné delegáty z ČR na podobné akce)...

Šlo zkrátka o typický příklad, jak se navzájem příliš neposlouchat...

KDO VŠECHNO VLASTNĚ NE/BYL KOMUNISTA?

Dnešním pokračováním seriálu provokujícího k rozjímání nad tématem vztahu ke komunismu, které je Pionýru dodnes čas od času předkládáno, se vrátíme k úvaze nad obsahem konstatování: To je/byl komunista. Plejáda „komunistů“ je totiž široká – patří mezi ně i Albert Einstein či Charlie Chaplin, ale podezření, že je (snad) komunista čelil i Jiří Voskovec, který musel ve Spojených státech opakovaně před komisí pro neamerickou činnost vysvětlovat a prokazovat, že nebyl a není komunista.

„Každý komunista začínal jako liberál“ – prohlásil jeden z vyšetřovatelů Komise pro neamerickou činnost – „proto je třeba odhalit komunistu už v liberálovi.“

AMERICKÝ PREZIDENT – KOMUNISTA?

Pro leckoho jistě absurdní představa. Ale nesmíme se mýlit! Bylo hned několik prezidentů USA, kteří si stigma nebo jen nadávku (?): „To je komunista!“ – nesli dlouho. K postavě J. F. Kennedyho se ještě dostaneme, ale nyní si uvedeme příklad „komunisty“ Roosevelta...

F. D. ROOSEVELT (1882–1945) –

jedna z nejvýraznějších osobností mezi americkými prezidenty – nastoupil do úřadu jako 32. prezident USA v době vrcholící hospodářské krize. A provedl celou řadu opatření (zákonných i politických), jimiž Spojené státy fakticky proměnil. I oficiální historici uvádějí, že významný byl 4. července 1938 – USA právě velebily 161 let od svého vzniku – kdy FDR slavil jeden ze svých triumfů. Zákonem se stalo právo na kolektivní vyjednávání, délka pracovní doby, minimální mzda a poskytování penze státem prostřednictvím programu sociálního zabezpečení. V amerických poměrech tedy opravdu něco „revolučního“... Bylo v tom i něco komunistického? Řada amerických politiků tvrdila (a dodnes tvrdí), že ano. Jiní říkají, že FDR byl mimo jiné tak úspěšný proto, že jeho nemoc prohloubila jeho demokratické přesvědčení. Naučil se chápat, co jsou lidské strasti, a od porozumění pro trýzeň fyzickou dospěl k chápání utrpení sociálního, že si uvědomil, že peníze a majetek nejsou tím hlavním v životě člověka, jak věřila velká většina jeho současníků a krajanů. Stal se humanistou. Byl proto i komunistou?

Odpůrci jeho „Nového úřadu“ mu spílali do bolševiků-komunistů, někteří bohatí odmítli platit nové daně, soudy označily některé Rooseveltovy výnosy za protiústavní. Jeho odezva byla věcná – odmítl cejch revolučně slovy: „Program obnovy nevyžaduje vytvoření jakýchkoli cizích hodnot. Jde

spíše o to najít znovu cestu k těm ideálům a hodnotám, které zde už byly, ale na něž se pozapomnělo.“ (z poselství Kongresu, 4. ledna 1935)

BOJOVNÍK PROTI KOLONIALISMU – KOMUNISTA?

Byl Nelson Mandela, „světový hrdina“ a velký muž 20. století komunistou? Mnozí jej uctívají jako „spasitele“ Jižní Afriky. Školáci na celém světě o něm čtou knihy, píší eseje, zpívají písně a sledují filmy, vychvalující jeho schopnosti a činy. Anebo to byl komunista, terorista a lhář zodpovědný za vraždy a mučení, který vyzýval k vraždění bělochů?

Oba názory totiž zní, dá se říci, že skoro podobně hlasitě.

NELSON MANDELA (1918–2013)

je nepřehlédnutelná postava mezi bojovníky proti rasovému dělení společnosti. Osobnost známá a vnímaná po celém světě... byl oceněn Nobelovou cenou míru, Prezidentskou medailí svobody od Spojených států, Leninovou cenou míru od Sovětského svazu, Sacharovovou cenou a mnoha dalšími oceněními od různých zemí, univerzit a institucí. Co je na N. Mandelovi tak zajímavého, že mu to zajišťuje onen unikátní obdiv?

V roce 1963 byl odsouzen za vlastizrady a teroristické a podvratné aktivity a ze svého trestu si odseděl hodně let ve vězení – byl totiž vůdcem socialistického Afrického národního kongresu (ANC), označeného americkým ministerstvem zahraničí a mnoha vládami a zpravodajskými službami za teroristickou skupinu, byl též spoluzakladatelem organizace „Umkhonto we Sizwe“ (Kopí národa), což byly (podle názoru některých) militantní bojovníky...

Přesto je vnímán jako symbol svobody, oceňován jako důsledný odpůrce nespravedlnosti a rasismu a v prvních celosvětově respektovaných svobodných volbách (r. 1994) byl zvolen prezidentem Jihoafrické republiky.

Jak si vysvětlit tento rozpor?

A mimochodem členství v komunistické straně mu nebylo nikdy (ani při soudním procesu) prokázáno...

Ilustrace: J. Dostál

CO Z TOHO VLASTNĚ PLYNE?

Hlavně to, co z celého tohoto seriálu – že věci nejsou jen černé a bílé. Takže až uslyšíme, nebo sami budeme chtít použít slovo komunista jako hodnotící nálepkou, v našich zeměpisných šířkách nejčastěji se záporným nádechem, zkusme se na chvíli zamyslet a uvědomit si souvislosti. Nejde o nic více ani méně – pouze připustit, že za všeobjímající nadávkou ve skutečnosti může být velmi různorodá skupina lidí, z nichž mnozí třeba ani nedávají mnoho důvodů k užívání tohoto slova jako urážky.

ANI THOMAS JEFFERSON NEBYL KOMUNISTA

Zdá se ti, čtenáři, uvedené tvrzení absurdní? Přesto navazuje na první z popisovaných příkladů – že mnoho amerických prezidentů bylo obviněno ze šíření komunistických myšlenek či přímo z komunismu. Potkalo to i Thomase Jeffersona, 3. prezidenta Spojených států (1743–1826).

V roce 1953 byl v USA prezidentský dekret (č. 9835, z r. 1947) požadující kontrolu loajality významných úředníků, ale i učitelů a dalších veřejných činitelů Spojených států přepracovaný tak, že sami úředníci museli prokazovat svou loajalitu. V praxi to znamenalo, že byl vyvinutý velký tlak mimo jiné na učitele, univerzitní profesory, novináře, spisovatele a intelektuály vůbec – byli nuceni například k přísahám věrnosti a prokazování faktu, že nebyli komunisté. Výrazný byl případ světově proslulého psychologa E. H. Eriksona, který musel opustit státní Kalifornskou univerzitu v Berkeley, když nechtěl přísahat a prokazovat, že není tím, čím opravdu nebyl – komunistou. (Mimochodem v r. 1933 musel tentýž E. H. Erikson uprchnout do exilu v USA z Německa.)

V případě Thomase Jeffersona musel přísahu, že nebyl komunista, složit nakladatel vydávající jeho knihy... – pokud by tak neučinil, byla by jeho díla vyřazena z knihoven po celých Spojených státech.

Martin

VÝSLEDKY SOUTĚŽE ETAPOVÝCH HER 2014

V roce 2014 bylo do této pionýrské soutěže přihlášeno pět celotáborových her a jedna celoroční. Hodnocení se ujala čtyřčlenná porota sestavená z členů Sekce výchovných programů, která se s hrami seznamovala během ledna a února a následně byl z individuálních hodnocení sestaven výsledek a určeny oceněné hry:

CELOTÁBOROVÉ HRY:

- 1. místo: Putování Japonskem (PS Švermováček).
- 2. místo: Kdo přežije Bokouš (PS Za Vodou).

CELOROČNÍ HRY

- Mimořádné ocenění na úrovni 1. místa: Putování za duhou (PS Mír Domažlice).

Do soutěže byly dále přihlášeny tyto hry: Piráti z Karibiku (PS Ivanovice na Hané), Nekonečný příběh (PS Safír Kdyně) a Staré řecké báje a pověsti (PS Záře). Autorům všech her děkujeme a doufáme, že i příští rok bude z čeho vybírat, vždyť etapových her vznikají v Pionýru stovky, tak se nerozmýšlejte a zapojte se do dalšího ročníku i vy. Uzávěrka hlášení do soutěže bude opět 31. 12. red

VEŘEJNÁ SBÍRKA

V našem seriálu o fundraisingu se vám snažíme přinášet informace, které by se vám mohly hodit. Obecně o tomto tématu se nedá na mnoha místech dočíst. I když má fundraising ve světě své pevně ukotvené místo, v Česku je stále trochu méně rozšířený. Kdo se rozhodne shánět finanční prostředky touto cestou, jistě mu budou nápomocny knihy o fundraisingu nebo specializované kurzy. K získání alespoň nějakého povědomí snad poslouží i střípky, které vám v Mozaice předkládáme. Dnešním tématem jsou veřejné sbírky.

Někteří z vás ji dávno provozují a jsou spokojení, jiní o tom přemýšlejí, další mají své za sebou a vědí, že „nikdy více“. Veřejná sbírka, ano, či ne?

Co je veřejná sbírka? Obecně lze říci, že o sbírku se jedná každé, oslovujeme-li s žádostí o dar širokou veřejnost bez znalosti konkrétního dárcce. Tedy např. zapečetěné pokladničky na poštách a v obchodech, výběr dobrovolného vstupného, prodej různých předmětů za libovolnou částku nebo třeba oslovování na ulici (lidé z branže užívají označení direct dialog).

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách definice zní: veřejná sbírka je získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem

stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochrana kulturních památek, tradic nebo životního prostředí.

Když se např. začínalo se sbírkami na ulici, sklízely veliký úspěch. Lidé obecně rádi přispívají na dobrou věc. Ovšem dnes už na nás číhá na každém kroku ve městě tolik nadšenců, kteří prodávají „cosi“ na podporu „čehosi“, že se oslovování na ulici stává spíše dotěrnou záležitostí obtěžující lidi. Ovšem i tak, pokud je zvolen šikovný řečník, může být takováto sbírka úspěšná. Např. organizace Duha získala při loňské kampani direct dialogem 400 nových dárců, kteří přispívají minimálně 150 Kč měsíčně. Pomoci samozřejmě může i dobrá „značka“ – tradiční a známá

sbírka, jako je Český den proti rakovině, jež je Pionýr od roku 2007 partnerem.

Úskalím této metody je fakt, že v případě takového příspěvku se kontakt na dárcce (a tím i možnost poděkování a navázání vztahu) získává jen velmi obtížně. Je možné dárcce požádat, aby společně s příspěvkem do kasičky vhodil i svoji vizitku nebo se zapsal do příloženého seznamu. Mnoho dárců však takovou žádost nevslyší.

Pokud se rozhodneme sbírku uspořádat, musíme se chovat v souladu se zákonem o veřejných sbírkách, nahlásit ji na příslušném úřadu a zaregistrovat ji, doložit mnoho písemností, dokumentů. Samotné vedení sbírky v účetnictví pak také není úplně triviální záležitost.

Eva

CO JE TO ABSURDNÍ?

Jedno z mých oblíbených rčení praví, že jediná, opravdu spravedlivě rozdělená věc je rozum – každý si totiž myslí, že ho má dost. Stejně jako je věčnou pravdou lamentování nad množstvím zbytečných papírů.

Po mém soudu bývá projevem zdravého rozumu, udělám-li chybu, že ji uznám a budu se snažit o nápravu. Také je tu druhá možnost... Zavile budu bojovat „za svoji pravdu“, přestože jde o zřejmý omyl. Načež „problém“, který nebyl až tak velký, narostl do vpravdě olbrýmích rozměrů a problémem, kterým nemusel být, se skutečně stal.

V Jihočeské KOP došlo právě k této situaci... Pionýři, dnes již bývalí představitelé JČKOP, na jednání krajské rady udělali procesně-administrativní chybu. Ovšem se závažnými důsledky. Místo snahy o dohodu však dovedli situaci ke sporu, ba dokonce k pokusu o podvod. Dohoda zřejmě nebyla možná, protože připustit pochybení, to zkrátka kolegové nepřenесли přes srdce. Není-li možné vyřešit

spor smírně, existuje v demokratické společnosti jediná instituce, která je oprávněná tak činit: je jí soud. (O této vpravdě bizarní soudní cause se dočtete v příští Mozaice.)

Neshodu rozhodl soud I. stupně (okresní) a jednoznačně potvrdil, že v rozhodnutí JČKOP došlo k chybě. Opět však zafungovala hrdopýšnost a nevěle uznat chybu. A tak spatřil světlo světa čtrnáctistránkový spis (opravdu rozklad na 14 stránek). V něm se ovšem hovořilo o všem možném kolem a okolo, nikoli však o podstatě sporu. Je až s podivem, jak lze na 14 stránkách předvést úpornou snahu blábolním odvést pozornost a rozmělnit podstatu: že určitý orgán přijal špatné rozhodnutí. Ani jediná z vět z oněch čtrnácti stran se nezabývala podstatou pře. Někdě řekne, proč? Kladu si tu otázku také a napadá mne, že asi proto, že chybné rozhodnutí, kromě demagogického opakování a velkého křiku, je neobhájitelné. Ostatně

Ilustrace: J. Dostál

i soud II. stupně (krajský) potvrdil, že v rozhodnutí JČKOP došlo k chybě.

Stálo to za rok zdržení a stohy papírů? Asi to bude ta příslovečná výjimka z často proklínaného přebytku administrativy (a navíc zbytečné) práce. Ta totiž potvrzuje pravidlo.

Martin

PRÁVNÍK JE TAKY SKORO ČLOVĚK

Podle editora měl aprílový příspěvek naši právní rubriku odlehčit. Ač jsem se ale snažil sebevíce, nedokázal jsem se vymanit „přemýšlování“ o povaze právnícké profese, umocněnému nevytěsnitelnou potřebou hodnotit, jak ovlivnila mé vnímání světa a profesně mne „deformovala“.

Jako prvá se mi vybavila dávná reakce mé drahé manželky: požadovala, velmi důrazně, abych na ní nezkoušel své advokátské triky. Rozhořčeně vysvětlovala, že pokud na začátku rozhovoru chce jakési „A“ a v diskusi se mnou nabude přesvědčení, že chtěla „B“, o kterém původně neměla ani tušení, připadá si jako totální cvok. Našími rozhovory, které trvají bezmála již 25 let, však získala řadu dovedností, díky kterým jsme si rovnocennými soupeři, a v řadě případů naše až hroznivě se vyvíjející diskuse, končívají oboustranným záchvatem smíchu, když jeden v argumentaci druhého poznáme náš vlastní přístup.

Postoj veřejnosti k právníkům, zejména v oblasti anglosaské, vystihuje bonmot, v rámci role přiřčený nedávno zesnulému herci Robinu Williamsovi. K potěšení všech přítomných na filmovém plátně pronáší, že ve schvalovacím procesu je zákon, který zakazuje pokusy na zvířatech, a ta budou nahrazena právníky, protože ti snesou opravdu všechno. Nehezka vizitka naší profese.

Ještě expresivněji k tomu přistoupila „anekdota“, o únosu dopravního letadla plného právníků cestujících na konferenci: únosci zveřejnili požadavek na částku 1 000 000 €, jinak že každou hodinu 5 právníků propustí. I právník je však jen člověk a je tak nadán v různé míře osobnostními rysy a schopnostmi. Může je i nemusí objevit a rozvíjet, a podobně, jako tomu je v běžné populaci, se mezi nimi nacházejí lidé moudří méně i více, váhaví i tzv. střelci apod. Mělo by jim být ovšem jedno společné: znalost práva, právní filosofie směřující ke spravedlnosti a touha po jejím prosazení: prostě smysl pro fair play. Pevně věřím, že taková je většina.

Popisované vlastnosti však právníky, ať už zastávají postavení policisty, soudce, státního zástupce, advokáta, notáře či jiné, nezbavují vlastností v nehlubším slova smyslu lidských. Mezi takové patří i smysl pro humor, byť možná trochu jiného druhu než ten většinový. Stále je to ovšem smysl pro humor a má tu zvláštní vlastnost, že je jistou sebereflexí. Je znamením toho, že se sami (a tedy i právníci) nebereme tak úplně vážně a že přes profesi, kterou zastáváme, jsme si vědomi svého nedokonalého lidství a omylnosti. V neposlední řadě je i projevem pokory, protože se spravedlnosti je to jako se vzácnou květinou: sazenice dává naději krásné rostliny, ale výsledek se dostavit nemusí nebo se dostaví, ale úplně jinak, než jsem očekával. Stejně tak humor může sehrát významnou roli i ve věcech nanejvýš vážných.

SOUDNÍ STÁNÍ K POUŠMÁNÍ

U jednoho z obvodních soudů v Praze probíhala trestní věc, kde obžalovaným byl úctyhodný pán středního věku – Petr, který v rámci podnikové oslavy špatně odhadl účinek alkoholu. Zdravý úsudek byl ten tam a v závěru večírku se dostal do sporu s jedním méně oblíbeným kolegou Lukášem.

Urážky přerostly ve strkání, až méně oblíbený kolega dopadl tělem na skleněnou výplň. Ta naštěstí jenom praskla, ovšem Lukáš upadl tak nešťastně, že si poranil levou ruku.

Policie sepsala záznamy, protokoly, a začala případ vyšetřovat. Od svědků, kteří měli také „upřito“, se toho moc nedozvěděla: všichni se ale shodovali, že konflikt vyprovokoval poraněný, že obviněný Petr si to nechal líbit, ohradil se razantním výpadem a neštěstí bylo na světě. Lukáš si pohmoždil zápěstí a později udával obtíže trvající déle než čtyři týdny – a právě v tom byl problém. Aby se totiž věc dostala před soud, musejí obtíže trvat déle než sedm dnů. Soudce, který se se spisem pečlivě seznámil, pojal pochybnosti a předvolal Lukáše. Ten předstoupil před soud, popsal incident, ve kterém sám sebe vylíčil jako oběť neočekávaného násilí, sebe označil za střelce, a když se soudce dotázal, jak si vysvětlí, že v nemocnici mu byla odebrána krev, která vykazovala 1,6 promile alkoholu v krvi, věc označil za omyl.

Předvolaný znalec popsal poranění s tím, že obvykle obtíže přetrvávají dva až tři dny a pak je možné paži běžně v šetřícím režimu užívat a že do týdne je ruka zcela bez obtíží. Zástupce poškozeného, který nebyl s odpovědí spokojen, kladl řadu dotazů, a když neobdržel žádnou, pro jeho klienta uspokojivou odpověď, zeptal se znalce, zda takové poranění sám někdy utrpěl. Když se mu dostalo odmítavé odpovědi, povstal a s velmi vážným výrazem požádal o doslovné zaprotokolování. Znalec – přední soudní lékař – reagoval požadavkem, aby bylo rovněž zaprotokolováno, že on sám, ač zkušený patolog, nebyl nikdy pitván. Všichni přítomní se ukryli za své spisy a dusili se smíchy. Soudce se zpoza spisu dotázal, zda právní zástupce poškozeného chce,

aby tato poslední skutečnost byla doložena. Dostalo se mu jen mlčení. Pak se obrátil na poškozeného, zda k věci chce ještě něco uvést – poškozený nereagoval, protože usnul – advokát do něj strčil a poškozený otevřel oči, bloudil pohledem po místnosti a pronesl – „Ještě jedno pivo a budu platit“. Důstojnost v soudní síni vzala za své.

Když pak poškozený na doplňující dotaz soudce uvedl, že hlavní jeho obtíže spočívaly v tom, že mu obvaz vadil při oblékání rukavic, když opravoval zahradní sekačku a poté konal na zahradě výkopové práce, měl soudce jasno. Zohlednil, že obžalovaný hned třetí den uhradil v restauraci vzniklou škodu a omluvil se majiteli, poukázal na zjevně lži poškozeného a případ postoupil přestupkové komisi s tím, že se o trestný čin nejedná, protože poškozený si své obtíže z větší části vymyslel a obžalovaný jednak reagoval na hrubosti poškozeného a jednak se k věci postavil se skutečnou sebereflexí.

Já do dneška věřím tomu, že ty humorné prvky případu přispěly k tomu, že soudce ve stranách viděl lidi, se všemi jejich znalostmi a nedostatky, a jeho spravedlivý výrok byl rozumný a lidský.

POUČENÍ NA ZÁVĚR

Abychom dostali tradičnímu obsahu příspěvku, chtělo by to nějaké poučení, takže dnešní rada zní: I když jsou právníci jenom lidé, v úředních záležitostech s nimi nežertujte. Výkon profese berou nanejvýš vážně a riskujete, že v kolejích úředního postupu jinak neškodný žert nepochopí.

P. S. U mne to ale neplatí.

*Michal Pokorný
Advokát, právní zástupce Pionýra*

1

2

3

4

1. 5. 1890 se v Praze a v Čechách poprvé konaly prvomájové oslavy Svátku práce.

1. 5. 1955 byl v Praze na Letné odhalen pomník sovětského diktátora J. V. Stalina. Pomník byl odstřelen v roce 1962.

2. 5. 1945 popravili Němci v Terezínské pevnosti 56 příslušníků českého odboje.

2. 5. 1945 dobyla Rudá armáda Berlín – sovětsí vojáci vztyčili rudou vlajku na budově Reichstagu.

2. 5. 1975 se narodil anglický fotbalista David Beckham. (obr. 1)

2. 5. 1990 zrušilo Federální shromáždění ČSFR trest smrti.

3. 5. 1915 se narodil Jan Zemek († 6. července 1994), voják a příslušník výsadku Silver B, jehož úkolem bylo předat radiostanici českému odboji.

3. 5. 1945 potopilo britské vojenské letectvo německé lodě Cap Arcona a Thielbek, celkem zahynulo přes 7000 vězňů z koncentračních táborů a členů posádek. Na palubě Cap Arcony se v době potopení nacházelo zhruba 4500 vězňů původem z Belgie, Československa, Dánska, Itálie, Jugoslávie, Finska, Francie, Kanady, Lucemburska, Maďarska, Německa, Norska, Polska, Rumunska, Řecka, Sovětského svazu, Španělska, Švýcarska a USA, 400 vojáků a 10 členů posádky. Přežilo pouze asi 400 lidí, mezi nimi Emil František Burian. Potopení Cap Arcony je čtvrtou největší námořní katastrofou v dějinách lidstva.

5. 5. 1945 vypuklo v Praze povstání jako součást Květnového povstání českého lidu proti německé okupaci. Nacisté vyhladili obec Javoříčko.

6. 5. 1895 se narodil americký herec Rudolph Valentino († 23. srpna 1926), slavný milovník éry němého filmu. (obr. 2)

6. 5. 1915 se narodil Orson Welles († 10. října 1985), americký divadelní a filmový režisér a herec – držitel dvou Oscarů (film Občan Kane a za celoživotní dílo). (obr. 3)

6. 5. 1945 osvobodila americká armáda vedená generálem Pattonem město Plzeň.

7. 5. 1915 potopila německá ponorka U-20 zaoceánský parník RMS Lusitania. Zemřelo 1198 pasažérů, včetně 128 Američanů, což přispělo ke vstupu USA do první světové války na straně Dohody.

8. 5. 1945 osvobodily tankové jednotky Rudé armády židovské ghetto a vězňů gestapa v Terezíně.

9. 5. 1825 se narodil Peregrin Obdržálek, katolický kněz, zakladatel knihoven, záložen aj., autor věroučné i jiné literatury († 29. května 1891).

9. 5. 1945 vstoupily tankové jednotky I. Ukrajinského frontu Rudé armády do Prahy. V Berlíně byl podepsán dodatečný protokol o bezpodmínečné kapitulaci Německa. Vyšlo první číslo deníku Mladá fronta.

10. 5. 1925 začala v Praze na Žižkově v Masarykově síni premiérou Molierovy hry Cirkus Dandin působit zkušební scéna, která byla ještě v roce 1925 přejmenována na Osvobozené divadlo, které tak zahájilo svou činnost.

10. 5. 1960 se narodil Bono Vox, irský hudebník, vedoucí skupiny U2. (obr. 4)

12. 5. 1820 se narodil Josef Mánes, malíř, zakladatel novodobého českého malířství († 9. prosince 1871). (obr. 5)

12. 5. 1905 byl ukončen provoz koňky v Praze.

13. 5. 1935 se narodili Jan Saudek (fotograf) a Kája Saudek (komiksový kreslíř).

13. 5. 1965 se narodil sportovní komentátor a novinář Jaromír Bosák.

14. 5. 1855 byla poprvé vydána kniha Babička Boženy Němcové.

14. 5. 1955 byla podepsána Varšavská smlouva.

15. 5. 1955 získalo Rakousko podpisem státní smlouvy ve Vídni svojí suverenitu a zavázalo se k věčné neutralitě.

16. 5. 1905 se narodil americký herec Henry Fonda († 1982). (obr. 6)

16. 5. 1945 se narodil český zpěvák Láďa Kerndl.

16. 5. 1955 se narodil herec Oldřich Kaiser.

16. 5. 1965 se narodil Petr Lébl, režisér, scénograf, herec, výtvarník a umělecký šéf Divadla Na zábradlí († 12. prosince 1999).

18. 5. 1920 se narodil Jan Pavel II., papež římskokatolické církve, původem Polák († 2005).

19. 5. 1925 se narodil Malcolm X, americký bojovník za práva černochů († 21. února 1965). (obr. 7)

22. 5. 1455 začaly bitvou v Saint Albans války růží – anglická občanská válka mezi rody Lancasterů a Yorků.

22. 5. 1885 zemřel Victor Hugo, francouzský básník, prozaik, dramatik, esejista a politik, vrcholný představitel romantismu (* 1802).

22. 5. 1905 se narodil básník a spisovatel Vilém Závada († 30. listopadu 1982).

22. 5. 1925 se narodil Jan Grossman, český divadelní dramaturg a režisér († 10. února 1993).

24. 5. 1905 se narodil ruský spisovatel Michail Alexandrovič Šolochov († 1984).

26. 5. 1895 se narodila americká fotografka Dorothea Langeová († 11. října 1965).

29. 5. 1815 se narodil Jan Malýpetr, učitel tělocviku, který se zasloužil o zavedení tělesné výchovy do škol, byl spoluzakladatelem Sokola († 31. ledna 1899).

29. 5. 1935 zemřel hudební skladatel Josef Suk (* 4. ledna 1874).

29. 5. 1975 byl Ludvík Svoboda ze zdravotních důvodů zbaven funkce prezidenta Československé socialistické republiky. Jeho nástupcem byl zvolen Gustav Husák. Svou funkci zastával až do 10. prosince 1989. (obr. 8)

29. 5. 1985 zahynulo při výtržnostech před finále evropského poháru ve fotbale mezi Liverpoolem a Juventusem na Heysel Stadium v Bruselu 39 fanoušků. Tragédie paradoxně nastolila pořádek v anglickém fotbale, když tehdejší premiérka Margaret Thatcherová zahájila později úspěšný boj s násilím v britské kopané.

30. 5. 1635 ukončil Pražský mír konflikt mezi stavy a císařem za třicetileté války.

30. 5. 1945 začalo vysídlení Němců z Brna, někdy zvané Brněnský pochod smrti.

5

6

7

8

JOHANN GEORG LEHMANN

(11. 5. 1765–6. 9. 1811) saský geodet, topograf a kartograf. Narození tohoto muže patrně nepatří k obecně známým výročím, přesto jde o člověka, s jehož prací (či spíše s tím, co se z ní vyvinulo) se dodnes běžně setkáváme. Lehmann byl původně pomocník v zemědělství. Po naverbování do armády se ale stal písařem a v Drážďanech mu bylo umožněno studovat matematiku a topografii na vojenské škole. Již jako civilista se věnoval tvorbě map pro armádu a jeho úkolem bylo věrně zachytit terén. Při hledání vhodné metody vyšel z toho, jak na zem dopadá světlo – na rovinu nejvíce, na svislou plochu minimálně. Rovný povrch proto znázorňoval bíle, svažité pak s narůstajícím sklonem čím dál hustším šrafováním (tzv. Lehmannovy šrafy). Metodu převzal Napoleon a šířila se i do dalších zemí.

„JARKY“ PODRUHÉ

Jarní prázdniny trvaly ještě dlouho po vydání minulé Mozaiky a sešla se nám spousta hezkých snímků od skupin, na které vyšly až pozdější termíny. Velká část z nich ještě pořád jaro připomíná jen vzdáleně, ale to není podstatné. Důležité je to, co je jim všem společné – viditelná radost ze zážitků s kamarády. Pionýři si zkrátka umějí příchod jara pořádně užít.